National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont. K1A 0N4

National Library Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER DIVISION DIVISION DES JOURNAUX

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354

Nr. 34 (1902) 1986 — NELJAPÄEVAL, 21. AUGUSTIL — THURSDAY, AUGUST 21 — XXXVII aastakäik

MUSTA LINDI PÄEV – 23. AUGUST 1986.
Näitame, et meie ei ole unustanud oma ikestatud kaasmaalasi.

Kanada riiklik televisioon ei võtnud vastu Musta Lindi Päeva kuulutusi

Üks Toronto raadiojaam ei teadnud Hitleri ja Stalini sõpruspaktist, N. Liidu saatkond Ottawas ei tahtnud sellest teada ja Kanada riiklik televisioon CBC ei võtnud vastu Musta Lindi Päeva kuulutusi kus seda meenutati, selgus pressikonverentsil, kus rõhutati vajadust tuletada meelde kahe diktaatori kokkulepet Euroopa jagamiseks.

Andes möödunud nädala kolmapäeval ajakirjanikele seletusi Toronto Pressiklubis, ütles korraldava komitee (International Black Ribbon Committee) abiesimees David Somerville, et CBC raadiojaama toimetaja ei teadnud midagi 23. augustil 1939. a. sõlmitud mittekallaletungi lepingust N. Liidu ja Saksamaa vahel, mida tuletatakse meelde Musta Lindi Päevaga mitmel pool Vabas Maailmas. N. Liidu Ottawa saatkonna pressiatashee ei tahtnud sellest paktist midagi teada ja väitis, et seda pole üldse tehtud.

Komitee laekur Linard Luks lisas, et TV-saatja CBC ei näita Musta Lindi Päeva tasulisi kuulutusi mis tuletavad meelde selle lepingu sõlmimist, kuna olevat vastuolulised ja võivat põhjustada avaliku debati. 30 sekundit kestvas kuulutuses näidatakse 1939. a. ilmunud ajalehe pealkirja paktist seletusega, et 23. augustil 1939 natsid ja Sovjeti kommunistid sõlmisid sõpruslepingu, mis jagas Euroopa ja laskis Hitleril alustada Teist maailmasõda.

Ekraanile ilmuvad Hitleri ja Stalini pildid haakristi, sirbi ja vasaraga. Hääl annab seletuse, et 23. august on päev mida mälestada. Natsid said lüüa, kuid Nõukogude kommunism on tugevam kui kunagi. Nüüd on üle 300 miljoni eurooplase orjastatud Raudkardina taga. Sel 23. augustil liitu meiega! Kanna musta linti nende auks, kes kaotanud oma vabaduse ja pea kalliks meie vabadust!

Teises, 60 sekundit kestvas kuulutuses on lisatud, et nüüd Sovjeti kommunistid teevad seda Afganistanis mida natside „Blitzkrieg" tegi Poolale ja kutsutakse üles aitama kaasa „rahule koos vabadusega".

CBC EI NÄITA

Canadian Broadcasting Corporation teatas 11. augustil kuupäevastatud kirjas, et on saanud kaks kuulutust, kuid ei saa neid kasutada kuna pole kuulutuste standardi kohane. Kuulutuste sisu kuuluvat juhendite kohaselt tõlgendusse „üldhuviline küsimus kus on eriarvamusi ja tõenäolikult põhjustab avaliku debati". Korporatsioon arvab, et vastuolulised küsimused kuuluvad eriprogrammi ja püüab tagada, et eri seisukohti olulistes avalikes küsimustes käsitatakse õiglaselt.

Dr. Luks möönas, et Saksa–N. Liidu sõpruspakt on ajalooline fakt mida ei saa eitada ja mis ei vaja vaidlusi. Taolisi ajaloolisi tõsiasju on ajakirjandus ja TV avaldanud kogu aja mõne teise küsimusega seoses, ilma et oleks neid nimetanud vastuolulisteks.

Komitee esimees Markus Hess ütles, et N. Liidu saatkond Ottawas nimetas TV kuulutused „mustaks propagandaks", mille peale komitee tegi ettepaneku saadikule parandada vead neis saadetes. „Meie ikka veel ootame vastust", lisas Hess. „See on nende asi selgitada eksitused."

Komitee kutsub üles kõiki Vabas Maailmas võtma osa masskoosolekutest ja kandma musta linti 23. augustil näidates, et Raudkardina taga orjastatud sajad miljonid inimesed ei ole unustatud.

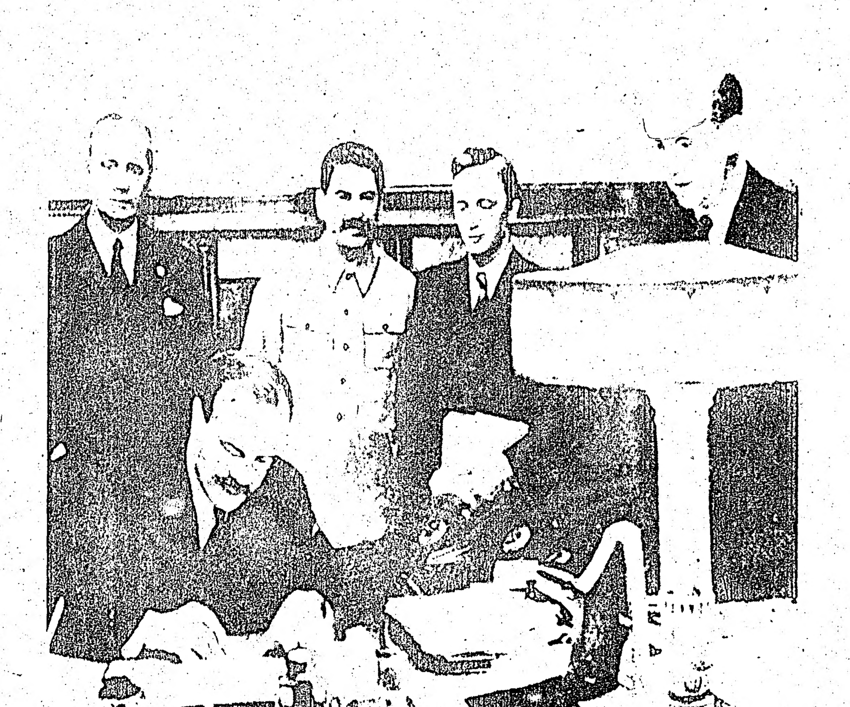

II maailmasõja vallandajad Kremlis 23. aug. 1939. a. allakirjutamas Saksa–Vene lepingule, millega hävitati Balti riikide ja Poola iseseisvus. Vasakult — Saksa välisminister Ribbentrop, Molotov, Stalin koos tõlgiga ja Saksa saadik Schulenburg.

Must Lint meenutab

Kuidas Stalin ja Hitler jagasid salalepinguga Euroopat

> Saksa Riigi ja Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu vahel sõlmitud mittekallaletungi lepingu puhul oli allakirjutajatel-täisvolinikel usalduslikud läbirääkimised mõlema poole huvidesfääride piiritlemise üle Idaeuroopas. Need läbirääkimised viisid järgmiste tulemusteni:
>
> 1. Territoriaal-poliitilise ümberkorralduse juhul Balti riikidele (Soome, Eesti, Läti, Leedu) kuuluvatel aladel kujundab Leedu põhjapiir ühtlasi huvidepiirkonna piiri Saksamaa ja NSVL-u vahel. Siinjuures leiab Leedu huvi Vilno piirkonnale mõlemalt poolt tunnustamist.
>
> 2. Territoriaal-poliitilise ümberkorralduse juhul Poola riigile kuuluvatel aladel piiritletakse Saksamaa ja NSVL-u huvisfäärid umbes mööda jõgede liini Narew, Visla ja San.
>
> Küsimus, kas mõlemapoolsed huvid lasevad iseseisva Poola riigi püsimist soovitavana näha ja kuidas see riik tuleb piiritleda, võib lõplikult alles hilisema poliitilise arengu järgi kindlaksmääratud saada. Sel juhul lahendavad selle küsimuse mõlemad valitsused sõbraliku kokkuleppega.
>
> 3. Euroopa kagu suhtes toonitatakse nõukogude poolt nende huvi Bessaraabiale. Saksamaa omalt poolt kinnitab oma täielikku huvipuudust nende piirkondade suhtes.
>
> 4. See protokoll kuulub mõlemalt poolt täiesti salajasele käsitlemisele.
>
> Moskva, 23 augustil 1939
>
> Saksa Riigi valitsuse nimel: v. Ribbentrop — NSVL-u valitsuse volitusel: V. Molotov

Nii kõlab punase Venemaa ja pruuni Saksamaa vahel sõlmitud salajane lepe, mille alusel Venemaa ründas Soomet, tecstas agressiooni Balti riikidesse, kasseeris Bessaraabia ja idapoolse osa Poola vabariigist. Sellest häbistavast ja reetlikust sündmusest möödub 23. augustil aasta.

H.S. Hilger on koostanud dokumentide ja päevikute najal rekonstruktsiooni sündmustest ja kõnelustest Moskva Kremlis, mis viisid 23. augustil 1939. aasta salakokkuleppele ja millega reedeti Balti riigid. Allpool lühike kokkuvõte:

Stalini näos ei liigu ükski muskel kui ta võtab oma kabinetis vastu Hitleri välisministri v. Ribbentropi ja Saksamaa saadiku krahv v. Schullenburgi. Juures on veel Stalini välisminister Molotov, sakslaste tõlk saatkonnanõunik Hilger ja Stalini tõlk ja usaldusmees Pavlov. Vaikuse katkestab esimesena Ribbentrop, rõhutades, et Saksamaa soovib viia Saksamaa ja N. Liidu vahekorrad uuele alusele. Stalin on tollal vaid kompartei esimene sekretär ja ei oma ametli-

(Järg. lk. 3)

Sõda marksistlike narkootikuga äritsejate vastu jätkub

WASHINGTON — Boliivia plaanindusminister G. Sanchez küsis USA-lt $10 - 100 miljonit, et nad saaksid jätkata ja lõpetada möödunud nädalal alustatud sõda uimastusvahendite kasvatajate ja nendega äritsejate vastu.

Augusti algupoole korraldasid Boliivia ja USA sõjajõud ühise haarangu Boliivia dzhunglitesse hävitamaks sealseid kokaiinivabrikante. Moraalsed küsimused kõrvale, on teada et paljud marksistid ja kommunistid majandavad endid ja oma relvi uimastite müügiga Põhja-Ameerikas.

Kui sõjavägi dzhunglisse tungis, leidsid nad, et kokaiinilaboratooriumid olid juba lahti monteeritud ja seadmed ära viidud. Kui Boliivia neil pidevalt silma peal ei hoiaks, oleksid koolakasvatajad (seaduslik) ja kokaiinivalmistajad (ebaseaduslik) varsti oma endistel ametitel tagasi.

Mustad lindid ka Ottawa Parlamendimäele

Rahvusvaheline „Musta lindi aktsioon" tuleb laiendamisele ka Ottawa Parlamendimäele. Kuna aktsiooni kulminatsioon — 23. august — langeb laupäevale, kui parlamendi liikmete kontoriruumid on suletud, siis tuuakse see ühe päeva võrra ette — s.t. reedele. Kõigile senaatoreile ja alamkoja liikmeile saadetakse nädala alguseks selgitav informatsioon ja mustad lindid. Informatsioonis on ka ärakiri Ribbentrop-Molotovi salajasest lepingust, mis on tundmata suuremale osale parlamendi liikmeist.

EKN-i abiesimehel Walter Pent'il oli parlamendi spiikeri v.a. John Bosley'ga pooletunnine audients. Selgus et spiiker viibib 23. augustil Austraalia pealinnas Canberras. J. Bosley on valmis musta linti sel päeval rinda kinnitama Austraalia alamkoja spiikerile.

EKN-i abiesimehe W. Pent'i algatusel saadetakse musta lindi informatsioon kõigile Ottawas akrediteeritud välisriikide saatkondadele, milliseid on pealinnas ligi 60.

BALTLASTE LAEVASÕIT

Pühap., 14. sept.
kell 12.30–5.00 p.l.
Piletid ainult etteostuga
Piret Kreem 924-6028 (hommikuti)
LAEVASÕIT • BUFFET • TANTS
$22.00

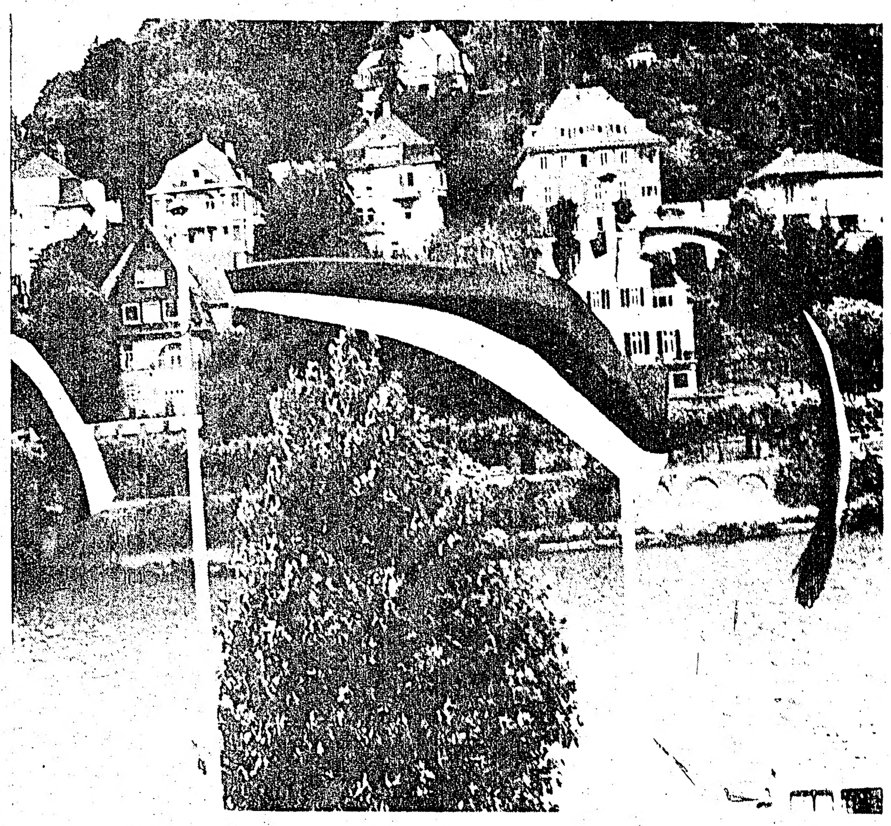

Eesti lipp lehvib Heidelbergis

Kanada koor Heidelbergis enne esinemist kirikus. Keskel koorijuht Asta Ballstadt. Foto — K. Volt

2000 eestlast 15-nest riigist laulupeol Heidelbergis

Üle 200 eestlase kogunes Heidelbergi laulupeole ületades korraldajate lootused. Peolisi oli 15-st riigist. Kanadast olid organiseeritud ühislennud, Rootsist tulnuid arvestati pooltuhat. Lauljaid oli umbes 400 esindades 19 koori.

Heidelbergis oli kõikjal kuulda eesti keelt ja näha rahvarõivaid. Sinimust-valged värvid lehvisid ülikooliplatsil ja Kongressihalli ees, kuhu olid koondatud üritused.

SUURIM

Neljas Euroopa Eestlaste laulupidu oli seniseist kahtlemata suurim ja lõi tõelise laulupeo meeleolu juba sellega, et osalejaid tuli nii paljudest maadest — isegi Uus-Meremaa, Austraalia ja Havai saared oli esindatud.

Kanadast oli kohal terve laulukoor — koostatud Toronto kooride lauljaist — Asta Ballstadti juhtimisel koos muude laulupeolistega.

Euroopas olid tulnud peolisi, peale Saksamaa kõikide kantide, veel Inglismaalt, Belgiast, Hollandist, Taanist, Itaaliast, Šveitsist, Hispaaniast ja eriti palju Rootsist.

Kolm päeva kestnud pidustuste kõrgpunktiks kujunes laupäeval toimunud laulupidu koos sellele järgnenud rongkäiku ja Vabadusnõudlusega.

Pidustused algasid reede pärastlõunal naljamänguga „Enne ja nüüd". Teatrietendusest osavõtjate arvu võis hinnata 700-le.

Sõduriõhtuks oli saalis juba tublisti üle 1000 inimese. Sellest võttis osa ka IV Euroopa Eestlaste Laulupeo aupatroon prof. dr. Wilhelm Hahn.

LAULUPIDU

Laulupidu toimus laupäeva pärastlõunal kui toodi saali osavõtvate kooride lipud ja lavale asusid lauljad Rootsist, Inglismaalt, Belgiast, Prantsusmaalt, Saksamaalt ja Kanadast.

Kava algas K.A. Hermanni lauluga „Isamaa ilu hoieldes", mida juhatas Villu Laidsaar. Järgnenud avatseremoonias sai esimesena sõna saksakeelseks tervituseks prof. dr. Wilhelm Hahn, kuna eestikeelse tervituse ütles Elmar Reisenberg, eestlaste huvide kaitsja Saksa Liiduvabariigis.

Nende kahe tervituse järel lauldi Saksa hümni kolmas salm, misjärel Saksamaa Eestlaste Keskkomitee esimees ja laulupeo peakorraldaja Johannes Västrik ütles avasõna, tule-

(Järg. lk. 3)

S. Catharines'i Eesti Selts koostöös Niagara Musta Lindi Päeva Komiteega korraldab 23. augustil 1986 kell 11 hommikul St. Catharines'i linnavalitsuse esisel

MUSTA LINDI PÄEVA DEMONSTRATSIOONI

EESTLASED, TULGE KÕIK VÄLJA!

MUSTA LINDI PÄEV – 23. AUGUST

Kandke musta linti rinnas, riputage lint maja ette ja auto antenni külge!

Torontos toimub

PROTEST-DEMONSTRATSIOON TORONTO RAEKOJA EES 23. AUGUSTIL KELL 2 P.L.

Teistes keskustes saab informatsiooni demonstratsioonide kohta kohaliku esindaja käest:
CALGARY — Peeter Leesment, HALIFAX — Jaan Soosaar, EDMONTON — Myron Spolsky, HAMILTON — Ivan Kubrak, KITCHENER — dr. G. Hess, MONTREAL — Katrin Heyduck, OTTAWA — Ene Shewchuk, ST. CATHARINES — Peter Vasarins, SAULT STE. MARIE — Luule Schmuul, SUDBURY — Gunnar Saare, WINNIPEG — J. Kiska, VANCOUVER — E. Lepnurm.

MUSTA LINDI PÄEVA KOMITEE

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House,958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J.,USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951
„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. — 5 p.l. Alates okt. 15. teisip. ja neljap. kl. 9 hm. — 8 õhtul. Laupäeviti avatud kl. 9 hm. — 1 p.l.
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00.
Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.00, tekstis $5.00.

Põgenikud Atlandilt

Sri Lanka põgenikegrupi afäär Kanada rannavetes äratab suurt tähelepanu. Esiteks, et ikka veel saabub põgenikepaate Kanada vetesse. Teiseks, kuidas suhtutakse kestvatesse põgenikesse Kanada võimude poolt. T. Star kirjutab: „Sri Lanka põgenikegrupp on täis valesid, bürokraatlikku arusaamatust ja vale suhtumist saabunud põgeniksesse." Et „valitsus tundis kohustust põgenikke maale laskma seaduse kohaselt".

155 pagulast lahtistel paatidel Atlandil saabusid siia ainult ühe eesmärgiga: leida Kanadas asüüli poliitiliste põgenikena, sest neil puudusid teised võimalused.

Nii tungib poliitiliste põgenike saatus ka meieni, kes meie ise oleme poliitilised põgenikud. Aastatel 1949/50 saabusid paljud meist Kanada lääneranniku sadamaisse mitmesuguseil veesõidukeil. Seda meenutades võime lugeda „Eestlased Kanadas", ajalooline koguteos, lehekülg 107 peatüki all „Saabujad viikingilaevadel". Eesti viikingilaevad tõid üle Atlandi Kanadasse kokku 1593 eestlast. Võib-olla koos täiendustega ka rohkem.

Et meie endi minevikumälestusi esile tõsta tsiteerime edasi: „Kogutud andmeil on lahkunud Euroopast, peamiselt Rootsist 50 eesti viikingipaati uut kodu otsima. Neist jõudis USA-sse 16, Kanadasse 11, Lõuna-Aafrikasse 6, Argentiinasse 5, Inglismaale 3, ja Brasiiliasse 1 paat. Tormides hukkus 2 ja venelaste poolt kaaperdati Atlandi ookeanil eesti laev „Billi". Kadunuks on jäänud 2 paati. Filiciuse reisijaist päästeti ühe inglise laeva poolt Atlandil kaks meest. Biskaia lahes hukkus 9 meest ühe viikingipaadi sõitjaist. Sellest nähtub, et viikingireisid olid enamikus suurte raskustega ja ohtudega seotud, olid aeganõudvad ja mõnedki seesugused ettevõtted ei jõudnud sihtkohta kunagi."

Suuremat tähelepanu on leidnud „Walnut", milline tõi Rootsist ülekoormatult 347 reisijat, kuna laeval lubatud oli vaid 80 reisijat.

Meenutades meie oma viikingilaevu saame ehk kergemini aru srilankade põgenikegrupist, kes Atlandil asetati müstilise laevakapteni poolt kahte päästepaati raskes udus, näidati näpuga Kanada ranniku suunas ja üteldi: hakake nüüd minema. Ilma toidu või joogivaruta, ainult 10 h j päramootor abijõuks ookeani lainete vastu. Viis päeva kõikusid mehed, naised ja lapsed ookeanil, kuni neid pardale võttis üks Kanada kalalaevu ja toimetas Halifaxi.

Immigratsiooniministri poolt tuli põgenikele kohe maabumisteavitus ja ministri otsus anda põgenikele 1-aastane maabumis- ja tööluba. Põgenike seletus oma lähtepunktist (India) ei ole usaldusväärne. Osa saabujaid seletas, et nad tulid välja Saksa sadamast. Seepärast leidsidki Kanada poliitilised endatargad, et valitsus on toiminud valesti põgenikele maabumisloa ja 1-aastase peatusloa andmises. Arvatavasti mõtlesid need hästi toidetud ja joodetud poliitikud, et põgenikud tulnuks asetada okastraadi taha kuni neid olnuks võimalik tagasi saata sinna, kust nad tulid.

Ometi andis immigratsiooniminister maabumisloa. Peaminister Mulroney toetas mõni päev hiljem sama seisukohta. Mulroney lisas: „Meie kõik Kanadas olema immigrandid ja pagulased — peame mõistma ka nüüdseid tulnukaid. Opositsiooni liider J. Turner toetas samas mõttes uusi pagulasi. Need on humanitaarsed seisukohad ja sellistena ainuõiged. Üheaastane peatusluba Kanadas annab valitsusele küllaldase aja igat põgenikku isiklikult vaadelda ja tema kohta otsust teha.

Poliitikute seisukohad on segaseks aetud seekordsete põgenike improviseeritud tunnistustest oma lähtekoha suhtes. Legalistide arvates on põgenikud valetanud ja nad tulevad tagasi saata sinna, kust nad tulid. Osa põgenike kohta võib see ka õige olla, sest nad tulid Lääne-Saksamaale Ida-Saksamaa kaudu, seega vahest ettekirjutatud eesmärgiga.

Kuid iga inimese elus on hädavalesid, täpselt samuti nagu kohtuprotsessis juhitud advokaadi poolt. Tuleb mõista, et üheltpoolt on seadus ja teiseltpoolt on seadusalune. Täpselt nii, nagu vastas kodumaises leeritunnis pastor küsimusele, kas vale on mõnikord lubatud. Pastor; hädavale on lubatud! Meie valetame sageli. Kui omaarvates ilus naine küsib: „Kuidas ma teile täna meeldin?" Oleks viisakusreeglite vastane vastata: „Teie mulle täna ei meeldi."

Immigratsiooniseadustega on sageli samuti. Esinev immigrant tahab viisat saada, räägib endast meeldiva osa ja unustab ebameeldiva.

Immigratsiooniga on samuti. Tähtis ei ole sooviavaldus, tähtis on milline immigrant on inimesest saanud. Kui pedantne kohtunik ja enduhkustav poliitik nende küsimustega tegelab, siis on neile küsimuseks, muidugi vaikides: kes oled sa ise?

V.

Analüüs

Sõjakuritegude selgitamine on ühekülgne

Nõukogude kuritegudele pole omistatud tähelepanu

Sellel teemal ilmus märtsikuu alul kaks kirjutist „Globe and Mail'is". Üks Murray Campbell'i ja teine ühiselt Ron Vastoka ja Lubomyr Luciuk'i poolt. Mr. Campbell töötab ajakirjanikuna G. and M. juures. Vastoka ja Luciuk on ukraina päritoluga ülikooli õppejõud Kanadas.

Murray Campbell lähtub oma kirjutises juutide ühiskonna seisukohalt, et üks karistamata sõjakurjategija Kanadas on liiga palju ja viimased kaks on arvamisel, et üks karistamata nõukogude sõjakurjategija Kanadas on samuti liiga palju. Mõlemas kirjutises püütakse anda selgitust, miks see on ainuõige.

Sõjakurjategijate küsimust on Kanada ajakirjanduse veergudel küsitatud möödunud aastakümnete kestel mitmel korral. Kanada politsei ja valitsus on olnud teadlikud sellest probleemist, kuid valitsus ei pühendanud sellele erilist tähelepanu. Seda on peetud delikaatseks küsimuseks ning lükatud „kalevi alla".

Praeguses teravuses kerkis sõjakurjategijate selgitamise küsimus esile juut Sol Littmani poolt Kanada peaminister Brian Mulroneyle detsembris 1984 saadetud kirja alusel. Selles kirjas Sol Littman väitis, et Kanadas varjab end kuni 3000 natsi sõjakurjategijat. Temal olevat kindlad süüditõendavad dokumendid rohkem kui 600 sõjakurjategija kohta, nende hulgas kuulus „Surmaingel" dr. Mengele, kes taotlenud enesele Kanadasse sissesõidu luba 1962.a. Sol Littman nõudis Kanada valitsuselt erikomisjoni moodustamist selle selgitamiseks, kas dr. Mengele sai loa Kanadasse tulekuks ja palju on üldse sõjakurjategijaid end varjamas Kanadas.

Meedia Kanadas omistas Sol Littmani kirjale ja nõudmisele sellist tähelepanu, et valitsus oli sunnitud moodustama vastava komisjoni kohtunik Dechenes'i juhtimisel. Teace selle komisjoni moodustamisest 7. veebr. 1985 alarmeeris Ida-Euroopa päritoluga rahvusgruppe Kanadas põhjusel, et moodustatud komisjoni ülesandeks tehti eriti sõjakurjategijate selgitamine sakslaste poolt Ida-Euroopas okupeeritud aladel, eriti Ukrainas, Eestis, Lätis ja Leedus. Sõjaaegseks kuriteoks loeti vastutöötamist Nõukogude okupatsioonivõimule ja koostöötamist sakslastega. Deschenes'i komisjon sai volituse minna sõjakurjategijate süütegude kohta tõendavaid dokumente ja tunnistusi hankima N. Liidust, kohtadelt kus need kuritööd aset leidsid.

Sol Littman ei avaldanud tema nimekirjas olevate sõjakurjategijate nimesid ja kohtunik Deschenes'i komisjonile antud juhendi kohaselt on loetud sõjakurjategijateks kõik, kes töötasid kaasa sakslastega nende okupatsiooni ajal Ida-Euroopas. Aastaid kestnud okupatsiooni ajal ei olnud seal kellelgi teist võimalust kui töötada okupatsioonivõimu korralduste ja määruste kohaselt. Sõjakurjategijateks said rahvad tervikuina sakslaste poolt okupeeritud aladel, eriti Ukrainas, Eestis, Lätis ja Leedus.

See seisukoht osutus vastuvõetamatuks ukrainlastele, eestlastele, lätlastele ja leedulastele. Nende arusaama kohaselt nemad ei osalenud Saksa-Vene sõjas, vaid püüdsid oma rahvast säästa nii palju kui võimalik okupatsioonivõimu sihiliku hävitamise eest, nagu tegi seda N. Liidu valitsus. Nend rahvaste eesmärgiks oli oma rahva säästmine ja võitlemine idarindel, et Nõukogude armee ei saaks seda uuesti vallutada. Nõukogude valitsus luges neid riigireeturiks ja kõiki neid karistati, keda kätte saadi. N. Liidu valitsus on huvitatud ka nende kättesaamisest, kes võitlesid idarindel ja sõja lõpul põgenesid läände. Nende kohta ollakse valmis muretsema süüditõestavaid dokumente, tunnistajaid ja lõpuks neid vastu võtma, kui läänes nad leitakse olevat väljasaatmise väärilised.

Murrey Campbell märgib oma kirjutises, et Sol Littmani kiri Kanada peaministrile on tõstnud esile terava lahkheli Ida-Euroopa päritoluga rahvusgruppide ja juutide vahel Kanadas. Vastuolu teravus on suurem kui juudi ühiskond Kanadas enesele ette kujutas. See on kujunenud selliseks, et vahekorra parandamine võib nõuda aastakümneid, kui see üldse on parandatav. Kanada valitsus näeb selles erilist ohtu rahvusgruppide koostööle ja näib olevat valmis lõpetama kogu selle küsimuse. Juudi ühiskond ei lepi sellega. Nende juhtidest Irvin Cotler ja David Matas on arvamisel; et üks karistamata natsi sõjakurjategija Kanadas on liiga palju, olgu reaktsioon sellele nõudmisele ükskõik milline. Juudi ühiskond elab põhimõttel: „Silm silma ja hammas hamba vastu!" Ükski kuritöö juudi vastu ei tohi karistuseta jääda.

Ron Vastoka ja Lubomyr Luciak oma kirjutises toovad esile, et sõjakurjategijate selgitamine üldse on ühekülgne kohtunik Deschenes'i uurimiskomisjonile antud juhendi kohaselt. Kuritegusid inimsuse vastu ei teostanud mitte üksi sõja kaotanud riigid. Neid teostasid ka sõja võitnud riikide valitsused ja sõjaliste jõudude juhid sõja ajal ja sõjale järgnevatel aastatel. USA, Inglismaa ja Kanada sõjaväelised juhid okupeeritud Saksamaal saatsid sunniviisiliselt tagasi N. Liitu ligemale 2 miljonit inimest, kes sinna tagasi minna ei tahtnud. Enamik nendest likvideeriti N. Liidu valitsuse korraldusel otsekohe või saadeti Siberi sunnitöölaagreisse (nende hulka kuulusid Wlassovi armee liikmed ja terve kasakate korpus). Kedagi nendest, kes endiseid võitlejaid sunniviisil tagasi saatsid N. Liitu pärast sõda, pole seni vastutusele võetud, ega nende kuritegusid üldse lähemalt selgitatud.

Vaikides on mööda mindud ka N. Liidu poolt kordasaadetud sõjalistest kuritegudest. N. Liit koos Saksamaaga, oli II maailmasõja algataja. N. Liit oli Saksamaa liitlane selles sõjas august 1939 kuni juuni 1941. Nende aastate kestel N. Liit okupeeris vägivaldselt Saksamaa valitsuse nõusolekul Eesti, Läti ja Leedu vabariigid. Vangistas, likvideeris kohapeal või saatis Siberi sunnitöölaagritesse üle ühe miljoni eestlase, lätlase ja leedulase. 30.000 poola ohvitseri mõrvati Katõni metsas ja mujal. Osa Soome põlisest kodumaast vallutati N. Liidu sõjaliste jõudude poolt.

Üks kuritöö inimsuse vastu teostus teise järele kuni juunini 1941, mil Saksamaa ründas N. Liitu. Näib, et Saksamaa kallaletung N. Liidule pesi N. Liidu puhtaks igasugustest sõjalistest kuritegudest ja annab temale peale selle moraalse õiguse, lugeda neid isikuid N. Liidu reeturiteks, kes tema poolt okupeeritud maades N. Liidu okupatsiooni ei tunnustanud ja selle vastu võitlesid. Eestis, Lätis ja Leedus okupatsioonivõim värbas enesele hulgaliselt spioone ja kollaborante. Sõja puhkemisel moodustati Stalini korraldusel seal hulgaliselt hävituspataljone, et maad ja rahvast hävitada enne kui saksa väeosad suutsid selle vallutada.

Kõik, kes kuulusid hävituspataljonidesse või töötasid koos nõukogude võimuga, olid kohaliku rahva reeturid ahk sõjakurjategijad. Neid tabati ja karistati kohaliku maa seaduste kohaselt ja moodustati rahvuslikke väeosi võitlemiseks idarindel, et Nõukogude okupatsioon kunagi enam sellele maale tagasi tulla ei saaks. Võitlejad olid rahvuslikud patrioodid, mitte ühe või teise võimu kollaborandid.

Paljud N. Liidu kollaborantidest ja hävituspataljonide koosseisu kuulunud isikutest on tulnud läände omale uut elukohta otsima. Ron Vastoka ja Lubomyr Luciuk väljendavad Ida-Euroopa päritoluga rahvaste vaadet, et sealsete rahvaste reeturitest ja N. Liidu kollaborantidest ükski ei peaks Kanadas karistamata jääma. Kui kohtunik Deschenes'i komisjon tahab olla õiglane ning erapooletu, siis tuleb temal võtta selgitamisele sõjalised kuritööd laiemas ulatuses, mitte ainult need, mis on sooritatud juutide ja N. Liidu okupatsiooni vastu. N. Liit, kui II maailmasõja algataja, vajab erilist karistamist.

A.N.

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud

Kinnisvara laenud 9,50%
Isiklikud laenud alates 11,00%

Informatsiooniks helistage 465-4659

Pank avatud esmasp.–reede 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

Musta Lindi Päeva rahvusvahelise komitee liikmed pressikonverentsil. Paremalt — komitee esimees Markus Hess, sekretär-laekur dr. Lenard Luks ja abiesimees David Somerville. Foto – A. Raudkivi

Musta Lindi Päev 5 riigis ja Kanadas 10 linnas

Musta Lindi Päeval, laupäeval 23. augustil, toimuvad Musta Lindi demonstratsioonid või tähistamised Kanadas 10 linnas ja väljaspool Kanadat veel viies riigis Austraaliast Rootsini.

Kanadas toimub selle päeva suurim demonstratsioon Torontos. Selle korraldajaks on John Hasek. Demonstratsiooni alguses on muusikaline osa. Eestlaste poolt esinevad Raekojaväljakul Estonia Orkester ja „Estonia" segakoor. Kõned algavad umbes kell 2.45. Peakõnelejaks on Nobeli auhinna kandidaat, tshehhi dissident Joseph Skvorecky. Demonstratsioonile oodatakse linnapead Art Eggletoni, parlamendiliiget Patrick Boyerit ja teisi poliikategelasi.

Teistes kohtades Kanadas toimuvad 23. augustil demonstratsioonid: Ottawas kell 11 Parlamendimäel. Kõnelejaks prof. Martin Puhvel Montrealist. Sidemepidajaks Ene Shewchuk. Montrealis demonstratsioon kell 11.30 Dominion'i väljakul. Sidemepidajaks Katrin Heyduck. Vancouveris demonstratsioon EXPO 86 värava juures. Sidemepidajaks Enno Lepnurm. Hamiltoni demonstratsioon kell 11 Raekoja väljakul. Kõnelejaks dr. B. John Amnesty International'ist.

Peale eelnimetatute toimuvad demonstratsioonid veel Calgarys, Winnipegis, Kitcheneris, St. Catharinesis ja Sudburys. Kitcheneris on 23. augustil kell 2 päeval paraad Victoria Pargist kuni Kõnelejate Nurgani. Demonstratsioonist võtavad osa Kitcheneri linnapea Cardillo, Waterloo linnapea Carrole ja Ontario provintsiparlamendi liige David Cooke. Sidemepidajaks dr. G. Hess.

Aktuaalsel teemal:

Kanadal tuli anda elamisluba Sri Lanka põgenikele

Kanada immigratsiooniministri Gerry Weineri sekretäri Francoise Guenette poolt antud seletuse kohaselt Kanada immigratsioonivalitsusel tuli anda Sri Lanka põgenikele elamisluba immigratsiooniseaduse alusel. Nad olid päästetud paatidest lahtisel merel. Põgeniku staatuse andmine neile näis olevat loomulik ja Immigratsiooniminister tegi seda tava kohaselt, andes neile esialgselt loa Kanadasse jäämiseks kuni üks aasta. Küsimus võinuks sellega lõppeda, kui mitte ajalehed ja rahvas ei oleks pööranud sellele erilist tähelepanu.

Immigratsiooniametnikud ja reporterid ei saanud uskuda põgenike juttu, et nad tulid otse Indiast ja 5 päeva olid päästepaatidega lahtisel merel, enne kui neid randa toodi. Hiljem selgus, et tegemist on Sri Lanka päritoluga grupiga ja kes Saksamaal kellegi algatusel moodustatud et saada elamisluba Kanadas eelistatud korras. Osalt see plaan õnnestus, sest neil on luba elada Kanadas kuni aasta. Mis edasi juhtub seda, ei teata.

Kanada liberaalne immigratsioonipoliitika, mille kujundasid Pearsoni ja Trudeau valitsused, on saanud kriitika osalisteks põhjusel, et Kanadasse on lubatud viimastel aastakümnetel rasside ja rahvaste liikmeid sellisel määral, et põhirahvad mitmes kohas on vähemusse jäämas.

Sri Lanka põgenikele elamis-ja tööloa andmine tõi teravalt esile immigratsiooniseaduse puudused ja valitsus on võtnud oma kavasse seaduse muutmise juba lähemal ajal. Mis on valitsuse kavas, seda veel avaldatud ei ole.

Viimaste andmete kohaselt on mugeldejad Saksamaal maksnud kapten Wolfgang Bindelile $500.000 „põgenike" reisi eest Kanada randa. Kapten kategooriliselt eitab seda.

Kanada politseid ja immigratsioonivalitsust süüdistatakse selles, et neid hoiatati 3 päeva enne müsteerilise laeva väljasõitu Saksamaalt.

Kanada piirivalve ja politsei ei omistanud sellele vajalist tähelepanu.

Valeandmete esitamisega Kanadasse tulnud isikud peaksid kuuluma maalt väljasaatmisele. Küsimuses on, kas Saksamaa võtab neid vastu. Vastu võtma peaks neid Sri Lanka, kust nad pärinevad, kuid seal on alalised rahutused, inimeste elud võivad olla seal hädaohus ja ÜRO ühe resolutsiooni kohaselt ei tohi kedagi saata maale, kus tema elu võib olla hädaohus.

Sri Lanka põgenike toomine illegaalselt Kanadasse on toonud avalikkuse ette probleemi, millele seni ei ole omistatud vajalist tähelepanu. On selgunud, et illegaalne inimeste ümberpaigutamine ühelt maalt teisele on käigus pikemat aega ja selle taga on Nõukogude Liidu valitsus, kes selliselt istutab soovitud maale terroriste ja oma agente. Rahvusvaheline juurdlus peaks selle päevavalgele tooma ja Kanada immigratsiooniseadus vastava paranduse saama, et soovimatud isikud Kanadasse kergesti sisse ei pääseks.

A.N.

Hiljuti avatud EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD
Avatud 7 päeva nädalas ● Ülelinna kohaleviimine

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716

Kuidas Stalin . . .

(Algus esiküljel)

kult ühtki ministrikohta. Sellest tingituna mängib ta sakslastele komöödia. Ta pöördub Molotovi poole ja küsib, kas ei suvatseks vastata. Molotovile on situatsioon harjumata. Alandlikult palub ta oma isandat ja meistrit tema eest vastata, kuna just Stalin oma kõnega kevadel pani kivi veerema. Niisiis vastabki Stalin: „Teie olete meile toobrite viisi solki kaela kallanud. See ei tohi aga olla põhjuseks, et me ei võiks üksteist jälle sallida. Pidasin oma kevadese kõne täie teadvusega, et näidata nõukogude tahet Saksamaa suhtes leplik olla..."

Jää oli murdunud. Kohe hakatakse üksikute lepingu punktide üle kauplema. Peatselt on selle lepingu 7 punkti paberil, mis kuuluks avaldamisele. Tähtsam on aga teine osa: „lisaprotokoll", kus reedetakse ja jagatakse võõraid rahvaid, territooriume ja muud saaki: Poola, Soome, Eesti, Läti, Leedu ja Rumeeniale kuuluv Bessaraabia.

Stalin nõuab aga rohkem kui Ribbentrop oletas. Telefoni teel küsib ta Hitlerilt volitusi suuremateks järeleandmisteks. Hitler laseb kiiresti endale tuua maakaardi. Mõni minut hiljem annab ta oma nõusoleku Ida-Euroopa reetmiseks. Eriti on jutt venelaste nõudmisest kahele jäävabale sadamale, Liibavile ja Vendavile, mis muidugi ei kuulu Hitlerile, vaid Läti vabariigile. Kauplemine võõraste maade üle katkestatakse vaid korraks, et õhtust süüa. Ribbentrop sõidab Saksa saatkonda ja saadab Hitlerile ühe vaheettekande. Südaöösel ollakse nii kaugel, et kiiresti valmisklopsitud lepped on allakirjutamisvalmis. Iial maailma ajaloos pole kaks suurriiki nii kiiresti jõudnud lepinguni, mis otsustab sõja ja rahu küsimuse.

Pärast seda, kui Ribbentrop ja Molotov Stalini rahuloleva naeratuse saatel on lepingud alla kirjutanud, istutakse kõrvaltoas lauda, et ehtsa Kremli joomakommete kohaselt lepet niisutada.

Ribbentrop on juba mõne klaasi vodkat ära joonud ja jõudnud punase Krimmi shampanja juurde. Siis viib ta teema Inglismaa peale ning seletab.

„Tegin Führerile ettepaneku inglastele teatada, et Saksamaa võtaks Saksa-Poola konflikti korral iga briti vaenulikkuse põhjuseks, et vastata pommirünnakuga Londonile."

Sellise otsekohesuse juures on Stalin äärmiselt imestanud. Ka tema hakkab Inglismaad sõimama: „Et Inglismaa valitseb maailma, siis on see tingitud vaid teiste rumalusest, kes lasevad endid ikka ja jälle bluffida. On otse naeruväärne, et mõnisada inglast valitsevad Indiat." Edasi tõgab Stalin samal ajal Moskvas viibivat briti sõjalist missiooni: „Need härrad pole pidanud isegi vajalikuks meile ütelda, mida nad siit tahavad. Täna silmitsesid nad meie muuseumeid..."

Siis läheb jutt punktile, mis N. Liitu otseselt puudutab: antikominterni pakt! Ribbentrop teinuks targasti, kui ta poleks seda õrna küsimust puudutanud. Krimmi veinid tegid ta aga edevaks. Ta ütles: „Antikominterni pakt ei sihigi N. Liidu, vaid hoopis rohkem lääne demokraatiate vastu."

Ka Stalin oli lasknud vähemalt tosina korra oma klaasi täita, kuid on täiesti kaine. Ta vastab sarkastiliselt: „Antikominterni pakt on ehmatanud ainult Londoni City't ja sealseid väikesi kaupmehi." Ribbentrop ei taipagi tõgamist ja kordab kui automaat: „See on õige. Saksa rahvas mõtleb täpselt samuti. Berliinlased on teinud isegi nalja, kinnitades et Teie, härra Stalin, liitute antikominterni paktiga."

Siis juuakse vastastikku Hitleri ja Stalini terviseks — mitu korda.

Vahepeal on pärale jõudnud Hitleri „hoovifotograaf" Heinrich Hoffmann, kellel on eriline Führeri volitus anda Stalinile edasi tema isiklik käesurve. Vastava sõnavõtuga ja oma-teada tseremoniaalselt surub Hoffmann Stalini kätt. Stalin võtab Hoffmanni oma kõrvale. Kolm korda tühjendatakse klaase. Stalinile valatakse eripudelist — vett või punast mahla. Hoffmann jääb peatselt purju. Stalin joob Hoffmanniga veel ühe klaasi ja ütleb: „Saksa fototöölise Goffmanni terviseks! Hurraa! Hurraa! Hurraa!"

Joomingu lõpul asetab Venemaa diktaator käe Ribbentropi õlale ja ütleb: „Nõukogude valitsus võtab uut pakti väga tõsiselt, härra välisminister. Ma kinnitan Teile ausõnaga, et N. Liit ei peta oma partnerit."

Alfred Rosenberg küsib Berliinis Ribbentropilt, et kuidas ta end ka tundis bolshevike juhtide keskel. Ribbentrop võlub näole üleoleva ilme ja vastab: „Nagu ikka vanade partei-seltsimeeste keskel."

E-e R.

TORONTO SOOME KEELE KOOL

ALUSTAB UUE ÕPPEAASTAGA

Klassid algajatele ja edasijõudnutele. Registreerimine kolmapäeval, 3. septembril kell 7.00. Esimene koolipäev 10. septembril, 1986. YORK MILLS COLLEGIATE, 490 York Mills Road, Willowdale. Informatsiooniks helistage: Seija 439-8443, Anneli 445-0747, Hans 881-1429.

TERE TULEMAST SOOME KEELT ÕPPIMA!

2000 eestlast . . .

(Algus esiküljel)

tades meelde eesti rahva laulupidude traditsiooni.

Järgnes Ülemaailmse Eesti Keskнõukogu esimehe Lembit Savi lühike sõnavõtt, kuna ÜEKN-i tervituse ütles juhatusliige ja Saksamaa eestlaste esindaja ÜEKN-is Heino Taremäe. Järgnes veel lätipoolne tervitus.

Laulupeol esitatud laulud pärinesid kõik eesti koorilaulude raudvarast. Suure tähelepanelikkuse ja tugeva aplausiga võeti vastu nii sega-, nais- kui meeskooride esinemised, kuid „võitjaiks" tulid Stokholmi eesti algkooli noored Heli Siikaneni juhatusel.

Laulupidu lõppes Saksamaa Eestlaste Keskkomitee abiesimehe lõppsõnaga, milles ta avaldas tänu nii esinejatele kui kuulajatele.

Lauldi Eesti hümni ja peatselt selle järel asuti korraldama rongkäiku ülikooli platsile.

VABADUSVÕITLEJATE PEREKONNAD VAJAVAD ABI

Saada oma kodumaisele vabadusvõitlusele määratud toetus EVV Abistamiskeskuse nimele väljakirjutatud tshekiga aadressil: Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus, Box 34018, S-100 26, Stockholm, Sverige.

Tartlaste Suvepäev

Tartlaste Suvepäev II toimus laupäeval, 9. augustil Jõekäärul Seltsi juhataja Laine Koosti suvilas ja suvila maa-alal. Ilmataat oli lubanud enelõunaks tugevat vihma, vähemalt raadiomeeste jutu järele. Hulgaliste telefoniliste järelepärimiste vastuseks oli; ikkagi toimub, Koostidel suvilas ruumi kümnetele osavõtjatele.

Oli arvatud, et kogunemine algab alates kella 10:00-st, kuid enne lõunat olid aremad vist vihmakartusel koju jäänud, kuigi särav päike puistas kiirtekulda juba hommikust saadik igasugustele vihmalubadustele vaatamata. Lõunaseks avatervituseks oli ehk kohal 35 osavõtjat. Istuti päikesesoojuses arukaskede lähedal ja kuulati juhataja Laine Koosti armsat sõnavõttu, tervitust ja mälestuste rajal rändamist Tartumaal ja linnades. Silmad muutusid niiskeks nii kõnelejal kui ka kuulajail.

Endla Kannel luges Bernhard Kangro südamesseminevaid luuletusi Tartumaa ja Tartu kohta. Kaunis luule, hästi ettekantuna.

Bass Raimond Tralla laulis kauni isamaalaulu, kuigi saatemuusika puudus. Tuleval aastal lubas ta selle parandada ja rohkem laulda. Peeter Laaniste kaunis kandlemäng rõõmustas koosviibijaid kogu aja. Ta on helilindistanud kodumaa lindude laule, mida kuulati suure huviga.

Valminud ja müügil oli ka tartlaste häälekandja Tuuled Tartumaalt 2, mida müüs toimetaja Ene Runge, ning võttis ka tellimisi vastu. Edaspidi trükitakse ainult nii palju eksemplare kui palju on tellijaid. Nii on lihtsam ja oskab kulusid arvestada.

Ka filmimees oli kohal, saarlane Ärni Käärid, kellel kavas jäädvustada audio-videofilmile kõikide maakondade sündmusi. Pildistajaks papa J. Säägi.

Tartlaste tervise ja ujumise „professor" Mai Kreem viis nii mõnegi julgema tartlase ujuma, kuid oli kuulda, et mõned pidid ujuma minema alles siis kui vesi keemise punktil on.

Toidulaud oli nagu ikka rikkalikult kaetud, nii et jätkus toitu kuni õhtuni ja söönuks said ka need tartlased, kes hommikuse vihmahirmuga alles pealelõunal kohale jõudsid. Külalisi oli nagu eelminegi kord Kanadast ja USA-st ning ühtekokku sai külalisraamatusse üle neljakümne nime. Nägemiseni novembris Torontos!

USA ehitab uue ruumilennuki

WASHINGTON — Pres. Reagan andis NASA-le korralduse ehitada uus ruumisõiduk $2,1 miljardi eest aastaks 1991, et USA saaks arendada oma tuumarelvade vastast kaitset ja et mitte „igaveseks" N. Liidust maha jääda. (Mõnedel aladel olevat venelased 15 a. ameeriklastest ees.)

Seoses sellega käsundas ta NASA-d piirduda sõjaliste katsetega ja jätta puhtteaduslik ja -majanduslik katsetamine eramajanduse kätesse.

Teadlased on sellisele tingsoovitusele vastu väites, et neil puudub praegu igasugune keskne, autoriteetne plaanindus, ilma milleta (arvestades ülesande suurust ja venelaste edumaad) neil ei ole võimalik nii kallist, ulatuslikku ja tähtsat tööd ette võtta ja majandada.

„Paadipõgenikud" tulid Kanadasse Saksamaalt

Möödunud nädalal kahes päästepaadis Kanada randa jõudnud 155 Sri Lankast pärit põgenikku ei teinud pikka laevareisi Indiast, nagu nad kangekaelselt kinnitasid, vaid hoopis lähemalt Lääne-Saksamaalt.

Pärast seada kui kaks nende vahistatud rahvuskaaslast Hamburgis tunnistasid, et põgenikud smugeldati raha eest välja sealsetest põgenikelaagritest ja mitu isikut tunti ära TV-s näidatud uudissaadetest, muutsid ka Kanadasse jõudnud põgenikud oma seletuse ja tunnistasid, et nad valetasid.

TAMID

Põgenikud kuuluvad Sri Lanka tami vähemusrahvusesse, kes peavad verist võitlust valitsusega, et saada iseseisvust. Sri Lanka kuulub ÜRO poolt eelistatud põgenikemaade gruppi ja 155 tami said Kanadas elamis- ja tööload vähemalt üheks aastaks. Nad jagati Montreali ja Toronto vahel.

„Paadipõgenikud", kes saadeti laevalt merele toiduta ja vähese veetagavaraga olid merel kolm päeva ja kaks ööd, kuni nad Newfoundlandi lõunaranniku vetes kalurite poolt päästeti. Kaubalaev, millega neid transporteeriti, on teada ja viibib praegu meres.

ERIARVAMUSED

Juhtum äratas ülemaailmset tähelepanu ja tekitab Kanadas eriarvamusi. Kõik kolm erakonda toetavad otsust anda põgenikele elamisluba, kuid rahva hulgas kasvab protestivaim. Heidetakse ette, et tavalises korras immigreerumine Kanadasse on raske ja aeganõudev, kuna põgenikena tulnud võetakse vastu lahtiste kätega. Eriti pahandab protesteerijaid tõik, et seekordsed põgenikud tulid Lääne-Saksamaalt, kes nad juba oma kaitse alla oli võtnud. Valitsus põhjendab oma otsust ja ültleb, et see on seaduspärane, mis avab tee põgenikele eelistatud korras. Lääne-Saksamaale tulevad põgenikud massiliselt Ida-Saksamaalt, kuhu nad saabuvad peamiselt N. Liidu kaudu. Lääne-Saksamaa laseb Berliinis soovijad vabalt üle piiri ja nad paigutatakse laagritesse, kuid ei saa tööluba kuni nende staatus otsustatakse.

OTTAWA TEADIS

Imestust on äratanud Kanada Hamburgis asuva peakonsuli Denis Baker'i informatsioon, et ta teatas Ottawasse põgenike plaanist sõita Kanadasse juba kolm päeva enne kui laev teele asus. Saksa politsei valvas Hamburgist väljasõitvaid laevu, kuid Kanada ei teinud midagi ja RCMP isegi püüdis teha tähtsusetuks informatsiooni mis põgenikud ühendas Saksamaaga. Konsulit informeeris anonüümselt üks tami, kes oli otsustatud maha jätta 28. juulile alanud põgenike reisist laevaga, mille nimi on „Aurigae". Laev väljus teisest sadamast ja pääses merele. Põgenikud, kes algul kinnitasid, et nad olid poolpimedas laevaruumis ja ei teadnud selle nime, kaebavad nüüd viletsate olude üle ja süüdistavad kapteni, kes raadio teel ütles ajalehtedele, et tal pole mingit ühendust selle põgenikelooga.

Tartumaalaste Seltsi Suvepäevast osavõtjaid Jõekäärul.

„Eestlane, jää igas riides ja iga nime all eestlaseks"

Eestlaste Euroopa-Laulupeol Heidelbergis toimus vabadusmarss läbi linna, mis äratas suurt tähelepanu elanikkonnas. 2000 eestlast, nende seas suur osa kauneis eesti rahvarõivais, siirdusid laulupeohoone, Kongressihalli, juures sinimustvalge lipukolonniga eesotsas linna auväärse ülikooli ees asuvale platsile, lauldes „Saa vabaks eesti meri, saa vabaks eesti pind".

Rongkäigus kanti plakateid ja loosungeid, milles nõuti vabadust Eestile ja kõigile teistele võõra võimu poolt ikestatud rahvastele.

Teed palistasid tihedalt Heidelbergi elanikud, kellele demonstratsioon Eesti jälle paigutas maakaardile. Oli jutustajaid, et nad on sõjavangidena viibinud Eestis, kus neid rahvas erakordse humaansusega kohtles.

Heidelbergi ülikooliplatsile oli püstitatud poodium, mille ümber koondusid lipud, rahvamass tihedalt kogu platsil. Nüüd oli aeg rongkäigus kaasa toodud valgete õhupallide taevalaotusse laskmiseks. Nagu pilv tõusid sajad õhupallid, et maandumiskohale viia oma pealkirja: „Vabadust Eestile!"

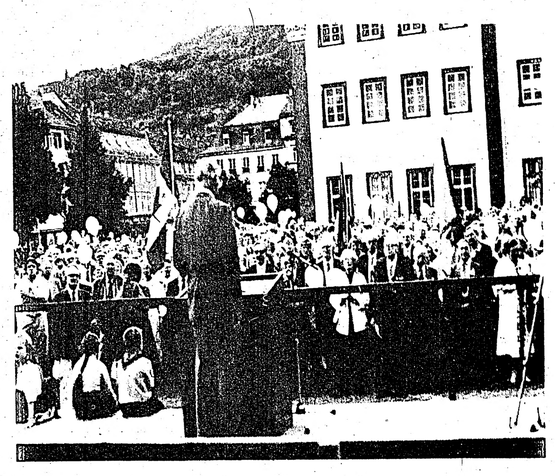

Heidelbergi Ülikooli esisel väljakul peeti pääle vabadusnõudluse rongkäiku koosolek, kus peakõneleja oli laulupeo patroon, prof.dr. Wilhelm Hahn. Kõnelejast paremal näha ÜEKN abiesimees Mäido Kari USA-st, peapiiskop Konrad Veem abikaasaga, praost Toomas Põld ja eestlaste huvidekaitsja Lääne Saksamaal Elmar Reisenberg

PROF. WILHELM HAHN

See oli ka teemaks poodiumile kõnelema asunud prof. Wilhelm Hahnile, endisele Heidelbergi ülikooli rektorile ja Baden-Württembergi valitsuse haridusministrile, kes praegu on Lääne-Saksamaa esindajana Euroopaparlamendi liikmeks. Tema on, nagu ta ise rõhutab, ainus selle parlamendi Eestis sündinud liige. Tema isa prof. Traugott Hahn oli alguses Rõuge hingekarjaseks, hiljem Tartu ülikooli usuteaduse professor, kes bolševike poolt a. 1919 Krediitkassa keldris mõrvati koos teiste juhtivate luteri vaimulikega ning õigeusu piiskop Platoniga. Tema poeg asus elama Saksamaale, tehes akadeemilise karjääri Heidelbergis, kus ta nüüd elab ja kus ta kohtas eestlastega, kelle huvisid ta koos Otto von Habsburgiga ja teistega on Euroopaparlamendis kaitsnud.

Prof. Wilhelm Hahn meenutas eestlaste laulupidude traditsiooni, mille aluse pani a. 1869 Tartus Johann Woldemar Jannsen esimese laulupeoga Tartu Toomemäel 40 kooriga ja 800 lauljaga. Ta oli külvanud iva, millest kasvas eestluse iseteadvus ja lõpuks iseseisvus. Kõneleja sai erilise aplausi, kui ta meeleavaldajatele tsiteeris Jannseni lauset:

— Eesti mees! Jää igas riides ja iga nime all eesti meheks — siis oled sa aus mees oma rahva ees!

Prof. Hahn ütles alguses, et ta toob tervituse kui Euroopaparlamendi liige, sest selle rahvaesinduse ülesandeks on aidata kaasa kõigile vabadustarmastavatele euroopa rahvastele:

EESTLANE ARMASTAB VABADUST

„Eestlased on rahvas, kes armastab vabadust ja vabadust nõudleb, mis temalt on ära võetud", ütles kõneleja.

Ta meenutas viimast iseseisvuse-aegset laulupidu Tallinnas 17 000 lauljaga, mis oli viimane rahvuslik suursündmus vabas Eestis.

Kui laulupidude traditsioon ka praegu jätkub, siis toimub see okupeeritud maal otsese nõukogude julgeolekuvõimu kontrolli all, kes hoolitseb selle eest, et vabaduslikke helisid ei kosta. Seda olulisem on, et eestlased vabas maailmas oma keelt ja rahvust säilitavad ning ennast eestlasiks peavad. Just nii, nagu vana Jannsen seda ütles: „Eesti mees, jää igas riides ja iga nime all eesti meheks...".

Sõnavõtus meenutas ta K.A. Hermanni laulusõnu priiusest, vabadusest kui taeva kingitusest, mida tuleb kasutada nii sõnas kui teos. Nii nagu seda tegi okup. Eestis kirikuõpetaja Harri Mõtsnik, kes julges jutlustada usust ja vabadusest ning eesti rahva enesemääramise õigusest, mille eest ti vangi mõisteti:

— Meil on rõõm sellepärast, et Mõtsnik amnesteeriti, kuid meie mõtted lähevad nendele teistele, meile tundmatuile, kes peavad samuti kannatama", ütles prof. Hahn.

BALTIKUMI KÜSIMUS

Kõneleja puudutas edasi poliitilisi küsimusi ja meenutas oma ja mõtekaaslaste tegevust Euroopaparlamendis Baltikumi küsimuse elavana hoidmisel:

— Kogu maailm kõneleb Lõuna-Aafrikast, paljud ka Poolast, Sahharovi saatusest ja vähesed ka Afganistanist, kus nõukogude vägede invasioon on juba poolteist miljonit inimohvrit nõudnud, ütles prof. Hahn. Aga samal ajal on peaaegu unustatud, et Stalini ja Hitleri otsusega aastast 1939 Eesti, Läti ja Leedu muudeti Nõukogude kolooniateks ja et need rahvad peavad elama nõukogude ikke all.

Kõneleja tsiteeris okupeeritud Eestist noorte poolt illegaalselt väljasaadetud kirja, milles vaba maailma manitsetakse hoidma ja hindama seda vabadust, mis seal on, aga mitte Eestis. Prof. Hahn ütles:

— Nad kutsuvad meid kõiki üles — kui me ka muud teha ei saa, siis vähemalt nõudma enesemääramisõigust eestlastele, lätlastele ja leedulastele. Oleme Euroopaparlamendis esitanud resolutsiooni, milles Euroopa ühisturu liikmesriikide välisministreid kutsutakse üles tõstma Baltikumi okupatsiooni küsimust ühendatud Rahvaste Dekoloniseerimiskomisjoni ees. Samal ajal kui kolonisatsioon teistel mandritel on likvideeritud, leidub selliseid kolooniaid ikka veel otse keset Euroopat.

MILJONID EI JÄÄ RÕHUTUKS

Professor Wilhelm Hahn leidis, et vabas läänemaailmas elavate inimeste kohus on poliitikutele ikka ja jälle meenutada Balti riikide saatust. Ajaloo käik ei jää seisma, ka mitte N. Liidu pealesunnitud ülemvõim Ida-Euroopas. Miljonid eurooplased ei jää igaveseks rõhutuiks. Ükskord saavad ka eestlased vabaks ja ühinevad taas vabade euroopa rahvaste ühiskonnaga.

Kõneleja meenutas Euroopa ühisturu asutaja, end. prantsuse välisministri Robert Schumani ütelust, mis kõlab nii: „Palju aastaid oleme valuga näinud seda ideoloogilist demarkatsiooniliini, mis lõikab läbi Euroopa. See on loodud vägivallaga. Kustutagu vabadus selle joone! Meie loeme kõiki, kellel on soov osaleda taas ülesehitatud Euroopas, kui selle Euroopa loomulikke osi."

Kõneleja rõhutas, et see käib ka Eesti ja teiste balti riikide kohta, millised kuuluvad loomulikult läänelisse Euroopasse ja keda Euroopa on vennalikult valmis oma perre võtma.

Professor Hahn lõpetas oma kõne eestikeelse lausega: „Elagu vaba Eesti!"

Meeleavaldajad aplodeerisid kaua ja soojalt. Siis kõneles Eesti Keskkomitee abiesimees Ülo Semmel, kes andis prof. Hahnile üle eesti sümboli — sinimustvalge laualipu Pika Hermani tornil.

JUHAN KOKLA (EPL)

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Ettevõtte laiendamise tõttu vajatakse koheselt lisa kontori tööjõude

MASINAKIRJUTAJAT ja KONTORIAMETNIKKU

(mees- või naissoost)

Soovitav kogemused kindlustuse alal.

H. LATER & CO. LTD.
INSURANCE BROKERS
Küsida Larry Later — 653-7815

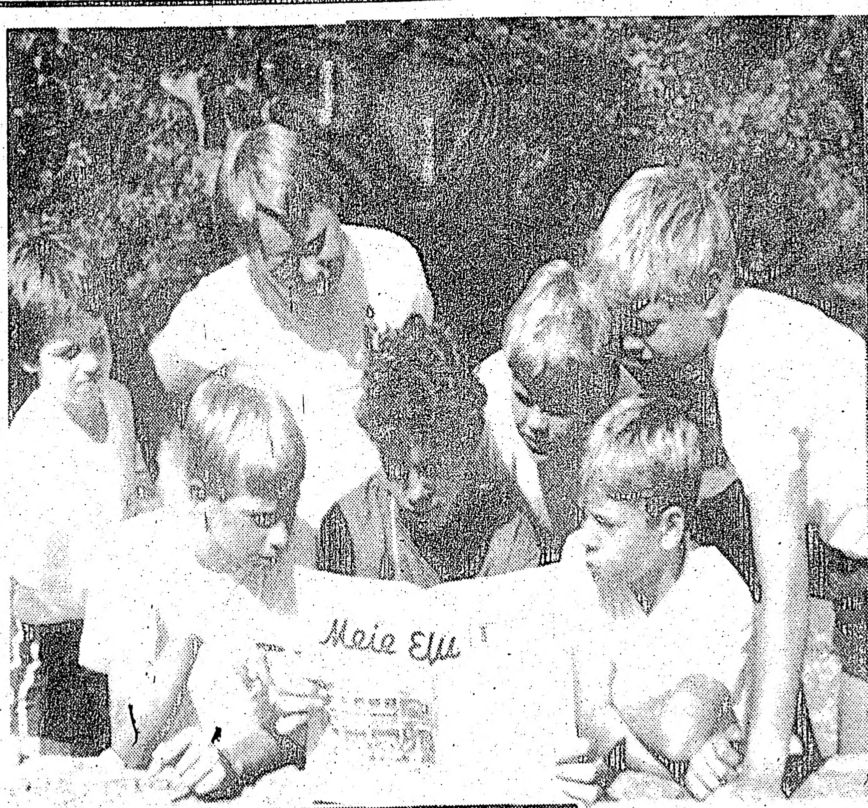

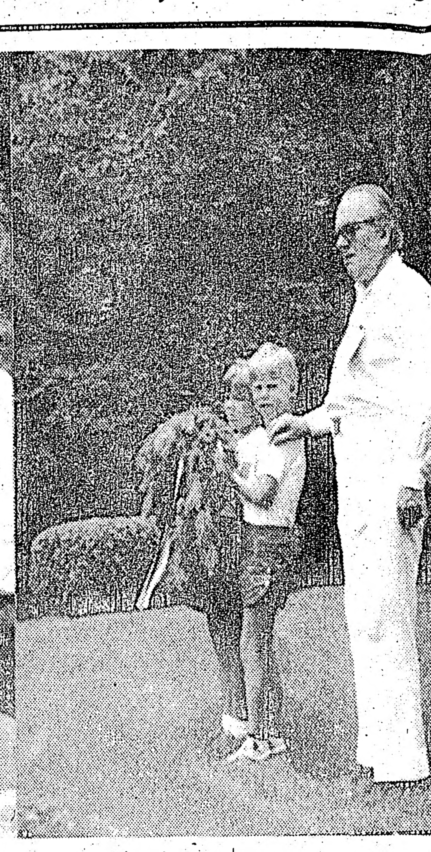

Eesti keele tund Seedrioru laste suvekodus. Istuvad Mark Paar, kasvataja Hendrik Nõmmik, Raivo Nõmmik. Seisavad Hillar Rooneem, Peter Raudkivi, Eerik Aljas, Alfi Sepa. Paremal — Endel Ruberg asetab kahe Jõekääru suvekodu kasvandiku saatel pärja mälestussambale. All — kaks suvekodude juhatajat, Tõnis Nõmmik (Seedrioru) ja Kersti Linask (Jõekääru) vestlemas ja paremal — Seedrioru kasvandikke ratsutamas. Fotod — A. Tera ja T. Nõmmik

Seedriorul lõppes suvekodu

Lõppes Seedrioru 31. Lastesuvekodu. Pühapäeval, 3. aug. hommikul oli veel viimane jumalateenistus Langenute Mälestussamba ees ja lipu langetamine, tähistades ametlikku suvekodu lõppu. Lipuväljakul võttis sõna suvekodu juhataja T. Nõmmik, tänades kaadrit hea kaastöö eest ja lapsi nende korrektse käitumise eest. Seedrioru juhatuse nimel võttis sõna juhatuse liige R. Voltre, tänades suvekodu kaadrit ja pannes suvekodu kasvandike vanematele südamele aidata järgmisel aastal kaasa Seedrioru korrastustöödel. Nukralt langetatud rahvuslipp volditi hoolikalt kokku järgmise suveni ja ka veidi nukralt kõlas lõpuks lauldud „Seedrioru laul" ja ka nukker oli suvekodu juhataja hääl, kui ta teatas, et ta enam ei ole juhataja ja andis oma tütre Kadrile üle komando tagasi taredesse minekuks.

Peale lõunasööki peamajas laulsid kasvandikud perenaisele tänulaulu eriti hea söögi eest, mitte ainult sellel päeval, vaid kogu suvekodu kestvusel. Eriliselt soojad tänusõnad ütles köögipersonalile R. Vist, andes neile kõigile üle kingitused, millele järgnes maruline aplaus kogu suvekodu perelt.

Tegevusrohket suvekodu soodustasid imeilusad ilmad. Peale varasemas artiklis nimetatud tegevuse tehti veel „Tagurpidi Päev", „Munkade õhtu", mille jooksul keegi ei tohtinud rääkida, öömäng, mille eesmärgiks oli püüda kasvatajaid, ja orientatsiooni mäng.

Laupäeval 26. juulil korraldas suvekodu Estoval '86, mis koosnes valguspeost, laulupeost ja maskeraadist.

Valguspidu toimus õhtupoolikul vabaõhuteatri väljakul ilusa Suveharja „Õnnetooma" taluhoonete ja -õue taustal. Suvekodu juhataja T. Nõmmik, avades Estovali valguspeo loomulikus valguses, tutvustas valguspeo korraldajat, abijuhatajat Merike Kogerit, kes koostas kogu kavas. M. Koger tervitas rohkearvulist publikut ja andis ülevaate kavast. Kuna võimlemine on üks väga tähtis tegur suvekodus, siis esitas iga grupp võimlemist ja vanemad poisid ja tüdrukud ka rahvatantsu. Aga juhtus nii, et sammusid lavale mudilased ja tantsisid koos kasvatajatega „Kaera Jaani". Väikesed tüdrukud esitasid väga ilusa ja ühtlase võimlemisrutiini ja neist üks, Maryann Lill, kes kuulub „Kalev Estienne" gruppi, esitas väga nauditava soolovõimlemise.

Suured tüdrukud esitasid peale võimlemise veel koomilise variatsiooni lühinäidendist „Lumivalguke". Suured poisid, ke oiid omale nimeks võtnud „Paksud poisid", esitasid liialdatult naljaka tüüpilise päeva suvekodus, mis koosnes neljast osast ja mille oli koostanud nende kasvataja Merike Koger, kes oli ka kommentaatoriks. Esiteks oli hommikvõimlemine peaaegu poolmagades, siis ujumine, millest kunagi ei ole küllalt, ja pallimäng, kus igaüks demonstreeris oma erivõimeid ja kui on aeg öörahuks, siis peale sellist pinevat tegevust peaksid kõik olema väsinud, kuid mitte poisid. Siis algab õhtune olümpiaad — padjasõda.

Suur rõhk suvekodus oli pandud rahvatantsule, mille peaõpetajaks oli Kadri Nõmmik. Tema juhatusel esitasid suured tüdrukud ja poisid kaks rahvatantsu.

LAULUPIDU

Näitelavalt marsiti, kandes ees laulupeo embleemi ja Seedrioru lippu, korvpalliväljakule kus suvekodu pere asetus üles kõlakotta Laulupeoks. Suvekodu juhataja avas Laulupeo ja andis taktikepi avalauluks Marja Leena Rootsi kätte, kelle juhatusel kogu suvekodu, koor, kaasa arvatud mudilased, laulsid avalauluks, „Seedrioru laulu". Mudilaste juhatajaks oli Tiina Nautras-Gallagher, kes laulsid „Vaikne kena kohakene". Tüdrukud kandsid ette „Eidakene ketrab", „Kaugel, kaugel, kus on minu kodu", „Taamal, kus kaugel silmapiir" ja poisid „Meil merivood on vabad" Kadri Nõmmiku juhatusel. M. L. Roosi juhatusel laulis segakoor „Hoia Jumal, Eestit" ja „Tiina, Tiina", ning tugeva aplausi nõudel veelkord „Seedrioru laulu".

Peale valguspidu andis suvekodu juhataja T. Nõmmik üle auhindadeks Seedrioru mälestusalbumid järgmistele kasvandikele: kõige eeskujulikum väike tüdruk, kes on alati abivalmis — Maryann Lill, kõige eeskujulikum väike poiss — Arnold Kingu, eeskujulikem suur tüdruk — Heidi Petraska, eeskujulikem suur poiss — Eerik Aljas, kõige parem eesti keele õppija — Ingrid Tuetsman, kasvandik, kelle eesti keel arenes kõige rohkem suvekodu kestel — Alan Rebane, kõige parem eesti keele rääkija suvekodus — Juula Roman-Metsmaa.

MASKERAAD

Õhtul kogunes peahoonesse õige kirju suvekodu pere — algas maskeraad. Kostüümid olid enamuses valmistatud kohapeal, milledest oli taas näha laste leidlikkust. Väga ilus oli mudilaste pere, kes olid kõik muudetud roheliste okste ja rohkete lillede abil metshaldjateks. Kohtunikeks olid L. Montgomery, O. Metsmaa ja R. Vist, kellede ülesanne ei olnud kerge. Lõpuks ilmus saali veel „köögi tont" E. Tutsu näol. Suvekodus lahkuvale abijuhatajale Merike Koger'ile andis R. Vist tänusõnade ja marulise aplausi saatel üle suure lillekimbu. Maskeraad lõppes tantsuga.

JÕEKÄÄRU KÜLALISTE SOE VASTUVÕTT

Esmaspäev, 28. juuli algas suvekodu peres suure sagimisega, valmistati ette külaliste vastuvõtuks. Keskpäeval rivistuti üles sissesõidutee äärde lippude juurde ootama külalisi. Peagi sõitsid peateelt sisse kaks suurt kollast bussi, saabusid oodatud külalised — Jõekääru suvekodu pere. Nende vastuvõtuks laulis Seedrioru pere „Jõekääru laulu" ja siis mõlema suvekodu pere koos „Seedrioru laulu". Tervitussõnadega andis Jõekääru Suvekodu juhataja Kersti Linask T. Nõmmikule üle Seedrioru värvidega valmistatud vimpli, mille tagaküljel olid kogu Jõekääru pere nimed. Seedrioru suvekodu juhataja kinkis Jõekääru suvekodule Seedrioru mälestusalbumeid. Asetanud asjad taredesse, marssis pikk kahe suvekodu rivi Langenute Mälestussamba ette, kus Endel Ruberg avas oma kõne sambal kirjutatud sõnadega „Mis võet' meilt, meenutagem, ja mis meile jäi..." Kahe väikese Jõekääru kasvandiku saatel asetas ta sambale Jõekääru mängumurudelt kaasa toodud männiokstest pärja. T. Nõmmik tänas Jõekääru peret ja rõõmustas nähes nii palju lapsi siin mälestussamba ees. Aastaid tagasi oli ainult Seedrioru oma suvekodu pere sama suur kui nüüd kaks kokku. Tekib tahtmatult küsimus, kuhu on jäänud meie eesti lapsed? Kuna ilm oli ilus ja soe, siis veedeti enamus päevast ujulas. Korraldati ka sõprusvõistlusi. Kogu päeva kostsid lasketiirult paugud, kus E. Rubergi juhatusel toimus täpsuslaskmine.

Viimasel suvekodu nädalal toimusid muu tegevuse kõrval spordivõistlused. Suvekodu viimasel laupäeval oli „Kaminaõhtu" ja pärast tants.

Suvekodu heaks kordaminekuks aitas suurel määral kaasa terve rida vabatahtlikke abistajaid: Merike Koger — Suvekodu abijuhataja (2 nadalat), Meedi Ruutopõld — käsitöö instruktor, ja kasvatajatena ning abidena lühemat või pikemat aega — Evi Pertens (1 nädal), Leili Nurm, Kristjan Kangur ja koka abilisena Lia Koger (1 nädal). Vabatahtlikud abistajad olid veel D. Montgomery, O. Paluveer, M. Pertens, E. Rebane, C. Rajamets, A. Tammer, A. Tera, E. Tiilen, L. Stuzka, H. Toomsalu, R. Voltre, V. Vurma, R. Vist, pr. ja K. Jaason, kelle suuri teeneid suvekodu abistamisel ei jõuagi üles lugeda.

Tänu suvekodu korraldajale L. Montgomerile, tublile ja energilisele juhatajale T. Nõmmikule, heale kaadrile ja agarale köögipersonalile õnnestus suvekodu hästi. Ka ilmad olid imeilusad ja lapsed lahkusid päikesepruunidena ja õnnelikena, mõttes vist Seedrioru laulu sõnad „kui siit lahkun, kaunid mälestused kaasa viin, neid on hea jutusta, järgmist suve oodata."

Jänedalased kohtusid Heidelbergis

Euroopa Eestlaste IV Laulupeo ajal toimus Heidelbergis ka end. Jäneda põllunduskeskkooli õpilaste ja õpetajate kokkutulek ühise einega. See toimus reedel, 25. juulil kl. 10-15 hotell Perkeo konverentsiruumis. Kohale olid tulnud Rootsist 8, USA-st 2, Kanadast 1 ja Lääne-Saksamaalt 1 „poiss". Endistest õpetajatest oli kohal aineõpetaja (talukorrastus ja raamatupidamine) agr. Tõnis Kint, kes ka pidas nn. peokõne teemal „Põllumajanduslikud koolid iseseisvas Eestis".

Kokkutuleku korraldamise eeltööd oli kohapeal teinud Juku Pent, kes ka pidas sissejuhatava avakõne ning juhatas töökoosolekut. Organisatoorsete küsimuste ning edaspidise tegevuse kohta oli pikem ettevalmistatud sõnavõtt Arnold Pilv'ilt Eskilstunast. Tervitused (suusõnalised) teistelt Rootsis asuvatelt jänedalastelt andis edasi Woldemar Krüppelman. Kirjalikke tervitusi konverentsile olid saatnud kodumaalt Jaan Lant (10. lend) Tallinnast ja Leonhard Pent (20. lend) Jänedalt, Leo Piik (20. lend) Austraaliast, Jaan Õunap (23. lend) Rootsist ja endine õpetaja, aiandusteadlane Aleksander Haavaniit Kanadast (Toronto).

Edaspidise tegevuse arendamiseks valiti 3-liikmeline toimkond (asukohaga Rootsis) koosseisus: Annus Estra, Woldemar Krüppelman ja Arnold Pilv. Toimkonna koosseisu kuuluvad ka esindajad teistelt maadelt: USA-s Erich Vahenurm (20.) ja Lydia Laius-Põlenik (8.), Kanadas Ülo Tamre (20.), Saksamaal Juku Pent (16.) ja Austraalias Leo Piik (20. lend).

Järgmine globaalne kokkutulek otsustati korraldada ESTO 88 ajal Austraalias, kus kohapealseks korraldajaks on oma nõusoleku andnud Leo Piik.

Koosolek, mis kestis ümmarguselt 3 tundi, lõpetati Eesti hümniga.

Koosolekule järgnes samades ruumides ühine eine, millest osavõtjaid oli 30 ümber.

Rootsi jänedalased olid organiseerinud ühissõidu oma bussiga, kus oli ka hulk teisi kaasasõitjaid perekonnaliikmete ja tuttavate hulgast.

KAAREL VAHTRAS

KUHU MINNA?

● **Laup., 23. aug. Musta Lindi Päeva demonstratsioon St. Catharines'i linnavalitsuse esisel algusega kl. 11.00.**

● **23. augustil kell 2. p.l. Musta Lindi Päeva protestdemonstratsioon Toronto Raekoja ees.**

● **Laup., 23. aug. Saarlaste Ühingu Suvepäev Jõekäärul algusega kl. 14.00.**

● **Pühap., 24. aug. Harjumaalaste Aiapidu Jõekäärul algusega kl. 14.00.**

● **Laup., 30. ja pühap., 31. aug. Põhja-Ameerika Mandri Eesti Sõjameeste Suvepäevad Seedriorul.**

● **Pühap. 14. sept. baltlaste laevasõit kl. 14.30 - 17.00.**

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD

„Insurance"

1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

OTSIME
LAPSEHOIDJAT
1-1/2 ja 5-1/2 aastase lapsele
3 päeva nädalas.
Yonge ja Hwy. 7 rajoonis.
Helistada 731-3252.

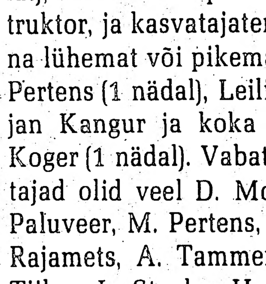

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

KORTERID

TUBA ÜÜRIDA
meesisikule Scarborough's, väga soodsatel tingimustel. Helistada tel. 499-9751

Eesti arst valvekorras

23. ja 24. augustil
dr. R. Pahapill 921-7777
30. ja 31. augustil ja 1. septembril
dr. T. Maimets 469-1322

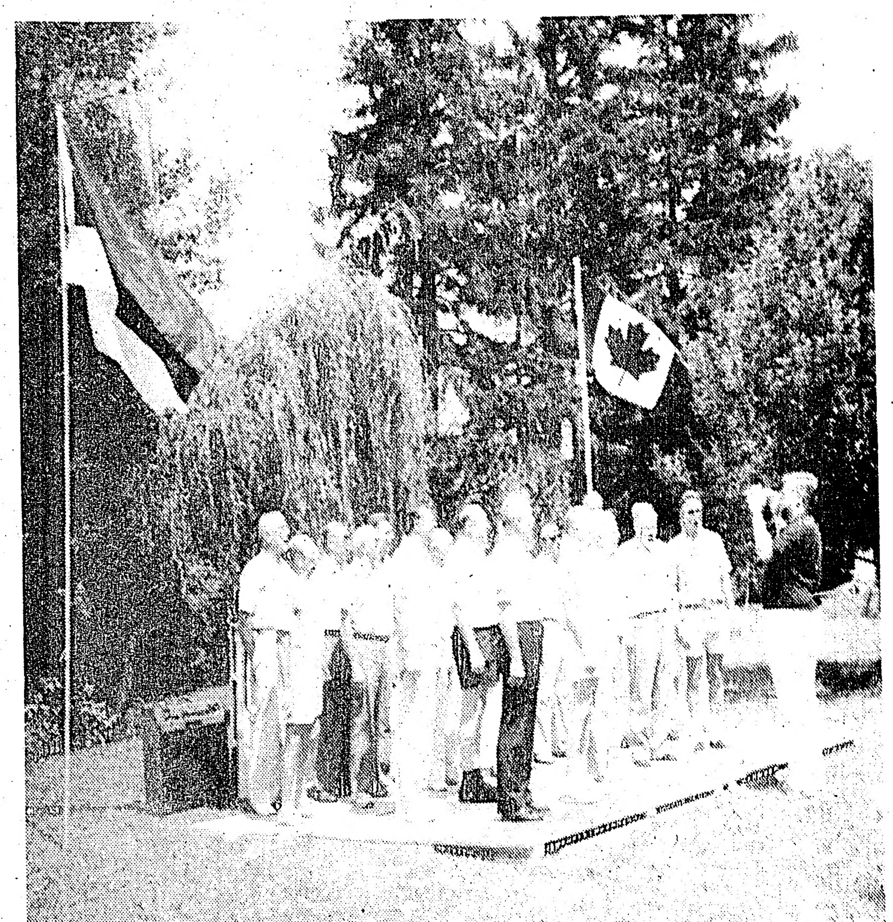

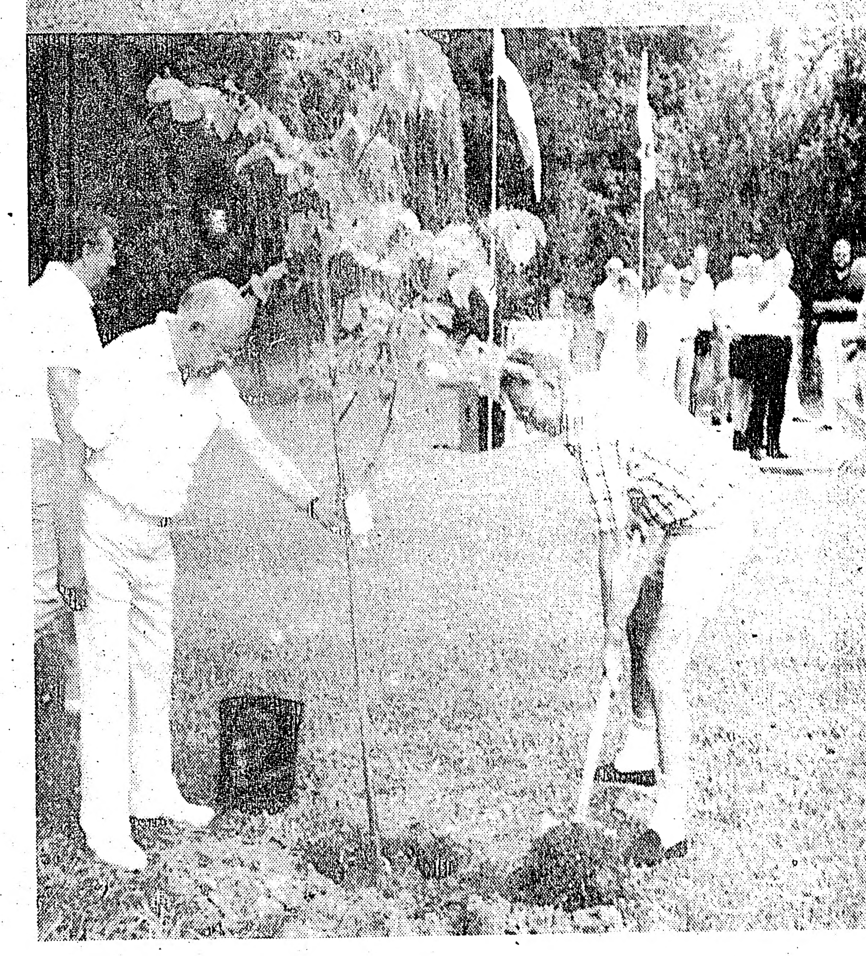

T.E. Meeskoori suvepäev Rein Holsmeri talus. Meeskoor C. Kipperi juhatusel laulmas: Mu armas isamaa. All — „Sõpruspuud" istutavad auliige Evald Tikenberg ja esimees Heikki Paara. Foto - O. Haamer

Meeskoori Suvepäeval istutati „sõpruspuu"

Laupäeval, 16. augusti keskpäeval hakkasid kogunema Toronto laulumehed abikaasadega ja Meeskoori naissektsiooni liikmed Victoria County's, Scugogi järve ääres asuva Rein Holsmeri talu õuele, et veeta ühiselt ilus suvepäev. Kunagise kolmesaja-aakrilise talu viieaakrilise südamiku ostis R. Holsmer juba 27 aastat tagasi. Enne oli talust tublisti juttu ajalehtede veergudel, sest sama talu laudas varjas ennast kuulus „Boyd'i" pangaröövlite salk.

Talu asutajaks ja rajajaks oli üks lojalist, kes veeteed kaudu saabudes, leidis tiheda seedrimetsa rüpe sobivaks kohaks kodu asutamiseks. Igivanad seedrid pakkusid küllaldaselt materjali hoonete ehitamiseks, mis säilinud praeguseni. Elumaja välisseinteks on tarvitatud seedripalke, mille jämedus 40 - 50 cm. Hoonesse sisenedes kaob iidsus, sest leiad end väga mugavas elutoas vaipade, diivanite, kaminaga, televisiooniga, vihusaunaga, kuhu uks viib elutoast. Teisel korrusel on magamistoad vajalikkude kõrvalruumidega. Õuel asub veel teine kahekorruseline elumaja. Kuigi järv pole just õueall, on supelrannani ainult mõnisada meetrit. Kalameestele on Scugog tuntud eriti kalarohke järvena.

Suvepäevale saabuvaid laulumehi tervitas lahke pererahvas, pakkudes reisitolmu mahaloputamiseks karastavaid jooke ja tuvustades talu kaugeleulatuva ajalooga.

Kell 13.00 heisati vardasse Kanada riigilipu kõrvale sini-must-valge lipp ning Meeskoor laulis C. Kipperi juhatusel „Mu armas isamaa . . ." Koori esimees, Heikki Paara soovis kõikidele head tuju ja eriti head ilma. Mõlemad soovid täitusid.

Suvepäeva eriliseks tähistamiseks oli mn. T.E.M. Sõpruspuu istutamine, mida tegid koori auliige Evald Tikenberg ja esimees Heikki Paara. Meeskoor laulis C. Kipper'i juhatusel T. Vettiku — „Kuu" pisut muudetud sõnadega — „pihlapuu" asemel lauldi „pärnapuu", sest istutatud puu oli pärn.

Lauluvendadele, kes suve jooksul möödunud aastatähistest, lauldi tavakohaselt: „Me soovime õnne . . ." ja lv. Alver Rõika'le, ta „meheikka" (60-a.) jõudmisel lauldi seda kaks korda.

Naissektsiooni liikmed, eesotsas majaperenaise Naan Holsmeriga olid valmistanud külmlaua, mille vaagnaid ei suutnud tühjendada isegi värske õhuga kaasuv isu.

Teadustaja ja tegevuse koordineerija Edgar Tiilen koos koorivanema ja ta abikaasaga organiseerisid edukalt seltskondlikke mänge, millest innukalt osa võeti. Koorijuht C. Kipper, koorivanema kaasabil, mängis „Habemete rapsoodia" improviseeritud klaveril — (lina alt paistis ainult akordioni klaviatuur ja koorivana habe).

Ettekannete osas sai suure kiituse osaliseks muusikamees ja dirigent, professor Pupinosky (alias Kai Käärid). „Bis!" hüüete vaigistamiseks tuli anda lisapala. Lisaks aplausile annetati „professorile" tänutäheks lilli.

Linnutiivul kadusid tunnid ja juba hakkas päike taevavõlvil laskuma madalamale, andes märku et päev hakkab jõudma lõpule. Meeskoor kogunes veel kord juhi ette ja lauldi innukalt südamelähedasi laule. Kuulajaskond avaldas tänu tugeva aplausiga. Ratastoolil suvepäevast osavõtjale, muusikamehele ja koorijuhile Evald Tammaru'le lauldi E. Võrgu „Teid ma tervitan . . ." (Evald Tammaru on koorijuht C. Kipperi äi).

Sooviti üksteisele jällenägemist esimesel lauluharjutusel, mis toimub 2. septembril ja muidugi ka jällenägemist järgneva aasta suvepäeval, et koos istutada jälle „Sõpruspuu". Päikeseloojangul lippude langetamisega lõppes ilus Suvepäev, mille heaks kordaminekuks tegi nii palju perekond Holsmer, suvepäeva mõtte algataja ja teadustaja E. Tiilen, koorivana abikaasaga ja tublid naissektsiooni perenaised.

O.H.

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
325 Moore Avenue, Toronto

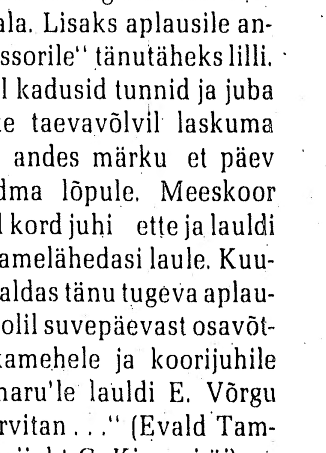

Esindaja
MAI SAARNA

Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296

Sport

Ujumine

Craig Potsepal ja Kia Puhmil 9 meistritiitlit Kalifornias

Craig Potsep ja Kia Puhm, võisteldes 31. juulist 3. augustini Kalifornias, San Diego's Kauge Lääne lahtistel meistrivõistlustel 50-m ujulas (Far West Long Course Open Championships), saavutasid kogusummas üheksa meistritiitlit. Võistlustest võttis osa 101 klubi 889 võistlejaga.

TAGAJÄRJED

Craig Potsep, 12 a., tuli esimeseks ja võitis meistritiitlid: 100 m liblikujumises — 1:07,42, 50 m liblikujumises — 0:31,67, 200 m individ. kompleksstiilis — 2:32,69 ja 400 m kompleksstiili, 200 m vabaltujumise ja 200 m kompleksstiili teateujumiste meeskondades. Teateujumiste meeskondade ajad jäid teadmata. Tuli viiendaks 400 m vabaltujumises — 4:38,70 ja kaheksandaks 200 m vabaltujumises — 2:15,92.

Kia Puhm, 14 a., tuli esimeseks ja võitis meistritiitlid: 200 m seliliujumises — 2:24,38, 200 m individ. kompleksstiilis — 2:27,66 ja 400 m kompleksstiili teateujumises, mille aeg jäi teadmata. Tuli teiseks 100 m seliliujumises — 1:09,28, 400 m individ. kompleksstiilis — 5:11,87 ja 200 m kompleksstiili teateujumises, mille aeg jäi teadmata. Tuli teiseks 100 m seliliujumises — 1:09,28, 400 m individ. kompleksstiilis — 5:11,87 ja 200 m kompleksstiili teateujumises, mille aeg jäi teadmata. Tuli kuuendaks 200 m liblikujumises — 2:31,44.

Võistlused peeti välisujulas. Temperatuur oli ligi 40°C (105°F), mis nõrgestas võistlejaid ja vähendas nende kiirust.

Kia Puhm sõitis Kaliforniast Albertasse, kus Edmontonis 6—9. aug. toimusid Kanada meistrivõistlused, kus ei võisteldud vanusegruppides, vaid rahvuslikul tasemel. Seal võisteldes saavutas sõitsmenda koha 100 m seliliujumises — 1:06,8, kaheksanda koha 200 m seliliujumises — 2:22,8 ja kümnenda koha 400 m individ. kompleksstiilis — 5:08,8. Kia Puhm, kelle nimel on praegu Ontario 14-a. vanusegrupi rekord 200 m seliliujumises ajaga 2:20,90, on Kanada noorte (Member of Canadian National Youth Team), Ontario parimate naiskondade (Member of Ontario's Best Ever Tour Team) ja kuld-kaardi sportlane (Gold Cardes Athlete under the Ontario Best Ever program) ja talle on antud $500 - suurune stipendium treeningu ja võistluskulude katteks.

HARALD RAIGNA

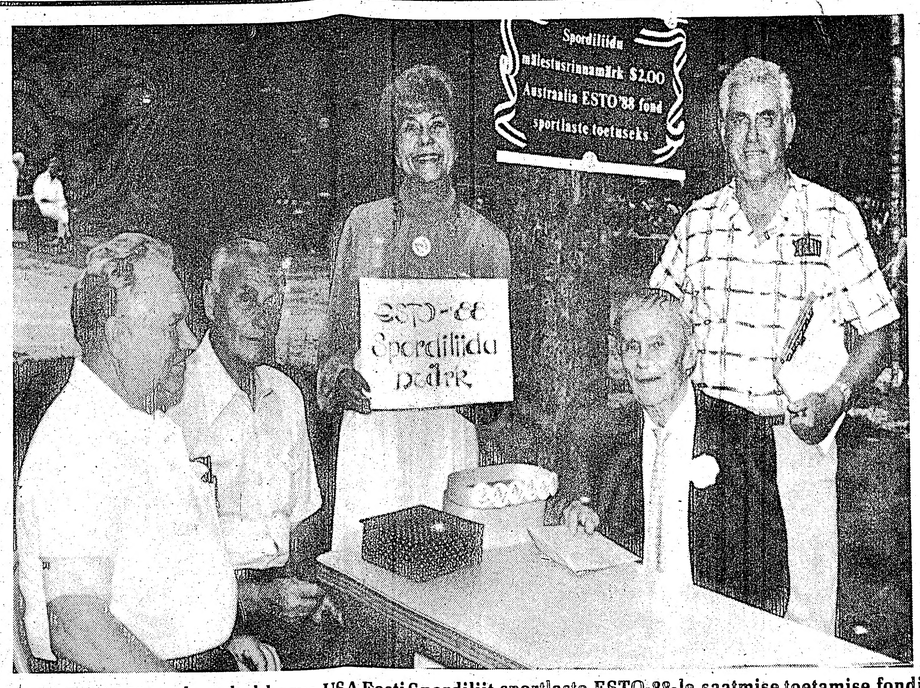

XXXII Eesti Mängude puhul kogus USA Eesti Spordiliit sportlaste ESTO-88-le saatmise toetamise fondi eririnnamärgi müügiga ja muul viisil raha. Pildil märkide müügilauas vasemalt regulaarselt ilmuva ülemaailmse eesti spordibülletääni toimetaja ja liidu end. kauaaegne laekur Herb. Lääne, eesti veteransportlaste tegevuse peaõhutajaid USA-s ja liidu kauaaegne abiesimees Alfr. Skonberg, „vabatahtlik abistav käsi" Laine-Lia Pals ja Spordiliidu esimees dr.vet. Ants Pallop. Tema ees istub eesti omaaegne edukas pikamaajooksja ja Los Angelese olümpiast a. 1932 osavõtja Eesti meeskonnas, Alfred Maasik, kus ta maratoni jooksus tuli ajaga 2 tundi 55 min. ja 2 sek. suure hulga jooksjate hulgas 29-le kohale. A. Maasik saab lähemal ajal 89-aastaseks ja elab USA lääneranniku. Ta oli äsjaste spordimängude aupatrooniks.
Foto — Salme Parming

Tennis

Laura Randmaa Kanada meistriks

Laura Randmaa (14 a.), jätkab oma edu tennisevõistlustel. Ta sai esikohad üksikmängus 16 a. vanusegrupis Torontos 28. juulist 2. augustini peetud „The David Ferguson Tournament'il" ja üksik- ja paarismängus Londonis, Ont. 4—9. aug. peetud Kanada meistrivõistlustel, kus tuli kolmandat korda järjest Kanada meistriks.

David Ferguson (14 a.) oli Ontario meister 1984.a., sai surma liiklusõnnetusel möödunud aastal ja tema mälestuseks nüüd igal aastal temanimeline turniir. Sellel turniiril Laura võitis kõik oma vastased järgmiste tulemustega: esimesena Jamini Sekhri — 6-2, 6-3, teisena — Marie Young'i — 6-2, 6-4., kolmandana Michelle Grienan'i — 6-2, 6-2. Selle võiduga jõudis finaali. Finaalis oli tal vastaseks Robin Cifaldi, keda võitis 6-2, 6-3. Auhinnaks sai ta hõbetaldriku.

KANADA MEISTRIVÕISTLUSED.

Võistlustel Laura Randmaa võistles üksik-ja paarismängus omas vanusegrupis. Üksikmängus võitis ta oma vastaseid järgmiselt: esimesena Monika Mraz'i — 6-2, 6-2, teisena Jana Nejedly't, B.C., 6-0, 5-7, 6-0. Selle tagajärje kohta Kanada ajakirjandus avaldas imestust ja märkis, et Laura oma vanusegrupi meistrivõistlustel ei ole veel kunagi kaotanud ühtegi setti ühelgi võistlusel. Kolmandaks vastaseks oli Monique Anders, keda ta võitis 6-1, 6-2. Selle võiduga jõudis finaali. Finaalis oli ta vastaseks Suzanne Italiano, kes Laurale kaotas 6-1, 6-1.

PAARISMÄNGUD

Paarismängus oli Laura kaaslaseks Monique Anders. Esimesena nad mängisid Kimberly Frost'i ja Shiera Stuart'i vastu British Columbia'st, keda võitsid 5-1, 6-1. Teisena Karen Kerr'i ja Susan Culik'i vastu Ontario'st, võites neid 6-0, 6-1. Selle võiduga jõudsid finaali. Finaalis olid neil vastasteks Suzanne Italiano ja Annette Argamasila Toronto'st, keda võitsid 4-6, 6-1, 6-3. See võistlus filmiti TV filmimeeste poolt. Enne seda võistlust intervjueeriti neid Kanada ajakirjanduse poolt ja „Toronto Sun" avaldas Laura Randmaa pildi.

HARALD RAIGNA

Uus spordiklubi

Vancouveri eesti võrkpallimeeskond merepidustustel

Vancouveris peetakse igal suvel traditsioonilist „Sea Festivali", kus mitmete sündmuste hulgas leiab aset ka Ameerika mandri kõige ulatuslikum võrkpallivõistlus. Sel suvel võttis võistlusest osa 144 meeskonda, nende hulgas ka vastloodud Vancouveri Eesti Spordi Klubi (VESK) meeskond, tulles kolmandale kohale. VESK meeskonda kuuluvad: Toomas Tampere, Madis Kirves, Rein Vasara, Georg Neufeld, Marika Nääb, Karin Rida, Marvi Fraser, Liisa Dobereiner (VESK asutaja) ja Marie Kaul. Võistlused toimusid English Bay liivasel rannal.

VESK asutati detsembris 1984 energilise noore Liisa Dobereineri eestvedamisel. Küsitleme Liisat pärast edukat turniiri lõppu.

„Kuidas saite hakkama nii eduka organisatsiooniga, olles ise äsja saabunu Vancouverisse?

„Mul on alati olnud suur huvi spordi vastu. Istusin kaks nädalat telefonil ja helistasin läbi eesti noored. Alul tulime kokku „drop-in" rühmana. Igaüks maksis $1,00, et tasuda ruumide eest. Mängisime pesapalli ja korraldasime väljasõite „Mäeotsale" ja laevasõitu koos vanematega. Saime väikese sissetuleku ja ostsime võrgud ja pallid. Üürisime ruumid Riley Park Community Centre'is ja harjutasime võrkpalli igal pühapäeval."

„Kui palju on nüüd klubil liikmeid?"

„Meil on praegu 44 liiget. Moodustasime kaks meeskonda ja ühe naiskonna. Siis on meil veel juunioride meeskond, kus mängivad 13 - 17-aastased."

„Vancouveris on ju vähe eesti noori. Kas nad kõik on eesti noored?"

„Peale paari segaabieludest võrsunud noore on tõepoolest kõik eesti vanemate lapsed," vastab Liisa uhkustundega.

„Millised on VESK tulevikuplaanid?"

„Meil on ees võrkpallivõistlused „Mäeotsal" peetava LEP Rahvapeo eel-peol omavahel ja Seattle meeskonnaga. Samuti võistlevad lapsed. Tahame ka osa võtta kaheksast turniirist järgmisel aastal. Olen ka spordiosa korraldaja Lääneranniku Eesti Päevadel Vancouveris, 1987. a. juuli alul ja loodame, et sellest võtavad osa ka paljud meeskonnad ja sportlased mujalt. Saadame ankeedid välja sel sügisel. Tahame korraldada võistlusi kergejõustikus, ujumises, tennises, golfis ja laskmises. Võitsin laskmises Torontos viis aastat järgemööda", lisab meie rõõmsameeleline sportlane.

„Kuidas on lugu majanduslikus osas?"

„Mitte just hea. Vaja oleks toetusi, et muretseda ühtlast spordiriietust ja „entrance fee" turniiridest osa võtmiseks on kaunis kõrge", lõpetab vestluse VESK asutaja ja president Liisa Dobereiner.

V.J.

Vancouveri Eesti Spordi Klubi võrkpallivõistkond merepidustustel liivarannas, kus nad 144 meeskonna hulgas tulid kolmandaks. Vasakult — Madis Kirves, Karin Rida, Marika Nääb, Mari Kaul (mänedzher), Marmi Fraser, Liisa Dobereiner (treener), Toomas Tampere ja Ivar Vasara.
Foto — Milvi Puusepp

Eestikeelsete Raadiosaadete Toimetaja

Ameerika Ühendriikide raadiojaam RFE-RL, Inc., otsib

toimetajat - kaastöölist

eestikeelsete saadete toimetusse Münchenis, Lääne-Saksamaal.

Eesti keele täielik ja aktsenditu valdamine, samuti kui hea inglise ja vähemalt veel ühe tähtsama Lääne-Euroopa keele oskus on eelduseks. Varasemad ajakirjanduslikud kogemused ja vene keele oskus on soovitavad. Viimase täiendamiseks võimalused kohapeal olemas.

Tööülesannete hulka kuulub inglise-, saksa-, vene- ja muukeelse algmaterjali tõlkimine ja kohandamine eestikeelsete raadiosaadete tarvis. Programmide koostamine stuudios koostöös tehnilise personaliga ning toimimine teadustajana.

Head töötingimused edutamisvõimalustega sobiva kvalifikatsiooniga isikutele. Palk kooskõlas kvalifikatsiooniga ning majutus vastavalt perekonnaseisule.

Sooviavaldused saata aadressil:
Director of Personnel
RFE-RL, Inc., Oettingenstr. 67
D-8000 Munich 22, W.-Germany

PLUMBING, HEATING and REPAIRS

Õli-, gaasi- ja elektriahjud, korstnavoodrid (chimney linings).
Ahjude puhastamine ● Eesti äri
ROLAND KULLIK
Tel. (416) 275-1280

MASTERCRAFT PAINTING & DECORATING
Läti-Eesti firma
Selle kuulutusega saate 10% hinnaalandust ● Helistage 439-2538

MALE

Toronto Eesti Maleklubi alustab tegevust neljap., 11. sept. kell 7 õhtul.

Pühap., 21. sept. 1986 kell 1.30 p.l

Teen igasuguseid
REMONT-TÖID MAJADELE
(tasuta eelarve)
Uus tel. 427-7010 igal ajal.
E. VERDER

TÄHELEPANUKS ORGANISATSIOONIDELE

„MEIE ELU" on asunud oma järjekordse KALENDRI-TÄHTRAAMATU koostamisele 1987. aastaks.

Kuna „MEIE ELU" KALENDER-TÄHTRAAMAT on organisatsioonidele ja „Meie Elu" lalaldasele lugejaskonnale asendamatuks käsiraamatuks üle kogu vaba maailma asuvate eesti organisatsioonide kohta, siis on oluline, et Tähtraamatus oleksid organisatsioonide täielikud õiged aadressid.

Organisatsioonide praeguste õigete aadresside saamiseks palutakse kõiki eesti organisatsioone Kanadas ja mujal saata oma täpsed aadressid Post Code'i äramärkimisega „Meie Elu'le" HILJEMALT 15. OKTOOBRIKS s.a. aadressil:

„MEIE ELU"
958 BROADVIEW AVE.,
TORONTO, ONT. M4K 2R6

Õige aadressi avaldamine „Meie Elu" Tähtraamatus on iga organisatsiooni enda huvides. Seepärast saatke oma aadress „Meie Elu" Tähtraamatu jaoks kohe viivitamatult!

„MEIE ELU"

Tähtis teade

ÜÜRIKORTERITE KAITSE SEADUS

10. juulil Ontario provints andis välja ÜÜRIKORTERITE KAITSE SEADUSE.

Selle uue seaduse eesmärgiks on säilitada soodsahinnalisi üürikortereid kogu provintsi ulatuses.

Sellega luuakse uued juhtnöörid taotlustele järgmisteks muudatusteks:

- Muuta üürikorterid kondomiiniumiteks.
- Muuta üürikorterid muuks otstarbeks.
- Muuta üürikorterid kooperatiiviks.
- Müüa osa või mõtteline osa kooperatiivist.
- Lammutada üürikortereid.
- Teha remonti või uuendusi üürikorterites.
- Jagada või lahutada üürikortereid.

Kuna see uus seadus võib hõlmata teid, siis täielikuma informatsiooni saamiseks täitke juuresolev kupong ja postitage juuresoleval aadressil:

Since these new regulations might have an impact on you, for more information complete and mail this coupon to:

Ministry of Housing, 4th floor, 777 Bay St., Toronto, Ontario M5G 2E5

Name

Address

City Postal Code

Ministry of Housing
Ontario Hon. Alvin Curling, Minister

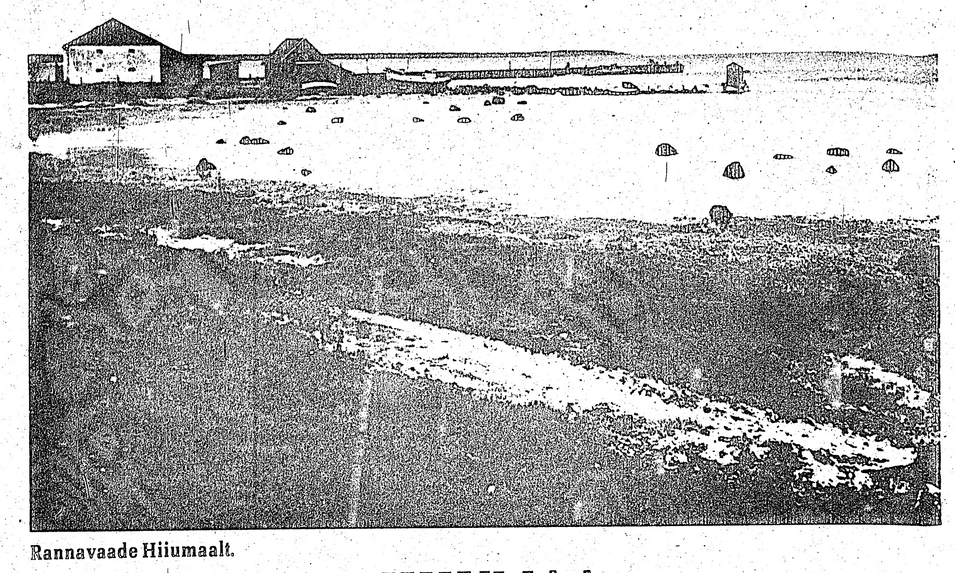

Rannavaade Hiiumaalt.

HIIUMAA

Eesti saartest suuruselt teine on Hiiumaa (1224 km²) Skandinaavia kaartidel on Hiiumaa nimi „Dagö". Seal esines ka nimi „Dagaithi". (Soome keeles: „Hiidenmaa".)

Hiiumaa ümbruses on palju madalikke ja karisid, mis olid ohtlikud laevadele enne tuletornide ehitamist, millega alustati Hansa liidu poolt aastal 1480. Nüüd on saarel viis tuletorni: Kõpu, Ristna, Tahkuna, Rukkilaid ja Heinlaid. Tuletornid on ehitatud paekivist ja on 40 meetrit kõrged. Kõpu tuletorn on aga eriti toekas, ja on merepinnalt 120 meetrit kõrge. Tuletornid saadavad valgusevihu iga nelja sekundi järele 26-e meremiili kaugusele. Samuti on neil udusireenid. Ristna tuletorni juures on ka ilmajaam, kus tehakse meteoroloogilisi ja hüdroloogilisi vaatlusi.

TÜHI SAAR

13. sajandil kutsuti Hiiumaad „tühjaks saareks", kuna seal oli inimesi vähe. (Üks arvamus on, et rahvas pages sealt, pärast maa vallutamist, Soome. Hiljem asus Hiiumaale uusi inimesi Saaremaalt, mandrilt ja ka Rootsist.) Vanimad Hiiumaa mõisad ja kirikud pärinevad 14. sajandist. Vanemad vakuraamatud külade ja talude nimedega on aastatest 1608-1609.

Sakslased jagasid saare Ordu ja piiskopi vahel aastal 1563. Rootslased vallutasid saare 31. augustil aastal 1620.

Rootsi kuningas Gustav Adolf andis siis Hiiumaa kolmeks aastaks rendile Jakob De La Gardie'le, kes oli kuulus Rootsi sõjaväe kindral ja aadlisoost. 14. märtsil aastal 1624 müüs kuningas Gustav Adolf saare Jakob De La Gardie'le. Rootsi valitsuse all oli saar kuni 1710-nda aastani ja rootsi asunikud (keda oli üsna palju Kõpu, Ristna ja Tahkuna aladel) olid siis soodustatud olukorras ja orjusest vabad.

KRAHV STEINBOCK

18. sajandil kuulus enamus Hiiumaa mõisaid krahvinna Steinbock'ile ja tema poegadele. Kõrgesaare krahv Karl Magnus Steinbock, kellele kuulusid rootsi talupojad, ei hoolinud nende õigustest, vaid suurendas nende töökohustusi.

Rootsi talupojad esitasid aastal 1779 kubermangu valitsusele kaebuse mõisniku üle. Krahv aga väitis, et Rootsi talupoegade õigused on ajast ja arust — ja andis neile valiku lahkuda oma elukohtadest kuue kuu jooksul. Rootslased tegid aga edasikaebuse. Selle järele tehti leping, millele mõlemalt poolt alla kirjutati.

Lepingus seisis punkt, mis jättis rootsi talupojad ikkagi vabaks, aga seda punkti krahv ei täitnud. Ta teatas kubermangu valitsusele, et talupojad räägivad ebaseaduslikust vabadusest, ja palus (2. märtsil 1781), et sõdurid saadetaks saarele.

Siis aga müüs krahv Magnus Steinbock oma mõisa Kõrgesaarel koos karjamõisadega Ungern Sternbergile.

Uus mõisnik lubas Rootsi talupojad küll esialgu kohale jääda, kuid (Vene) keisrinna Katariina II andis 8. märtsil 1781 ukaasi (käskkirja), mis kohustas krahv Steinbocki poolt ülesöeldud rootslased lahkuma.

Ukaasi toimeviijaks sai vürst Potjomkin. 20. aug. 1781 lahkus Hiiumaalt 1200 rootslast Lõuna-Venemaale, Dnepri jõe äärde, asumisele. (Hiljem siirdus suurem osa neist Rootsi tagasi).

Rootslaste Hiiumaalt väljarändamisest on kirjutanud Tõnis Jakobson raamatus, mis hoitakse Tartus Ajaloo Keskarhiivis. (Muide, Tõnis Jakobsonil, kes sündis 2. aug. 1734, oli nii suur hariduse huvi, et palus end sulaseks pastori juurde — õppimise lootuses — ja kolme aasta pärast jõudiski nii palju edasi, et ta saadeti Tallinnasse, kaasas palvekiri tööst vabastamiseks).

UNGRU KRAHV

Krahv Otto Reinhold Ludvig Ungern-Sternberg sündis 5. aug. 1744 Vana-Kuuste mõisas. Tema isa, Reinhold Gustav Ungern-Sternberg, oli Eestis maanõunik.

Eesti biograafilise leksikoni andmetel oli noor krahv, Otto Reinhold, sõlminud sõpruse Poola vürsti Stanislaus Poniatovski'ga, kes nimetas tema oma kammerhärraks aastal 1780. Krahv olla vallanud saksa, vene, inglise ja prantsuse keeli. Ta reisis Euroopas ja tegi ka sõidu Madeirasse. Hollandis oli ta staabiohvitser ja Inglismaal tutvus ta sealse kaubandus-eluga.

Krahv Ungern-Sternbergi kava oli saada Hiiumaa valitsejaks, nagu seda oli olnud Rootsi kindral Jakob De La Gardie. Ta ostis krahv Karl Magnus Steinbock'ilt „Suuremõisa" 55 tuhande kuldrubla eest aastal 1796. Krahv Steinbock oli Venemaal kaardimängu tõttu sattunud nii suurtesse võlgadesse, et pidi mõisa ära müüma.

„Ungru krahvi" ost oli soodne ja kasulik. Mõis asus looduslikult ilusas kohas. Jõgi voolas läbi viljapuuaia ja seal oli ka 6 kalatiiki, mis said oma vee allikatest. Ostu sisse kuulusid ka 248 talu ja mitu kõrtsi. Mõisa aed on piiratud 2 meetrit kõrge paekivimüüriga. Mõisa suur park on rajatud inglise stiilis ja sinna toodi ilupuid Saksamaalt ja Prantsusmaalt. Pargi puiestee oli 6 km pikk ja ääristatud puudega, et krahvil oleks tõllas mugavam sõita.

LOSS

Loss, mis ehitatud aastatel 1755-1760, oli üks suuremaid ja uhkemaid Balti maades. Peasissekäigu ees oli 15 m laiune suur paraadtrepp koos vaaside, sammaste ja kujudega. Üks ise on tammepuust; tõeline meistriteos paljude nikerdustega. Tagumine trepp viib viljapuuaeda (mis piiratud 2 m kõrge paekivi-müüriga).

Lossi ehitusstiil on barokk-rokoko. Lossis oli 65 saali, millede paigutus on sümmeetriline. Esimesel korrusel elas krahvi perekond. Teisele korrusele viis massiivne tammepuust trepp. Seal olid salongid. (Aastal 1939 suvitasid seal kaks mõisapreilit krahv Otto Reinhold Ludvig Ungern Sternbergi generatsioonist.) Saalide põrandad olid kõvast puust parketist, mis oli toodud Aafrikast ja oli 32-värviline. (Parkett on hästi säilunud.) Saalides oli kallis ja kaunis mööbel. Aknad olid suuremõõdulised ja igas saalis olid suured, paksust klaasist peeglid, laest kuni põrandani.

Krahvi kabinetis, laua peal, oli mitmesuguseid instrumente; küünlajalad ja iluasju, mis kõik kullast. Laua tagune sein oli täis relvi; 20 püssi, 7 kullatud mõõka, 5 pistoda, 4 püstolit, 6 nagaani, 12 jahipüssi, 7 ratsapiitsa, 2 käerauda ja 4 Aafrika piisonhärja pealuud. Peale selle veel jahisarvi, pusse, nugasid, odasid ja väiksemaid relvi.

Vastasseina täitsid suured klaasustega raamatukapid, milledes tolle aja paremat kirjandust ja teoseid mitmelt alalt, nagu: kunst, põllumajandus, sõjateadus, kaubandus, usuteadus, mõtteteadus.

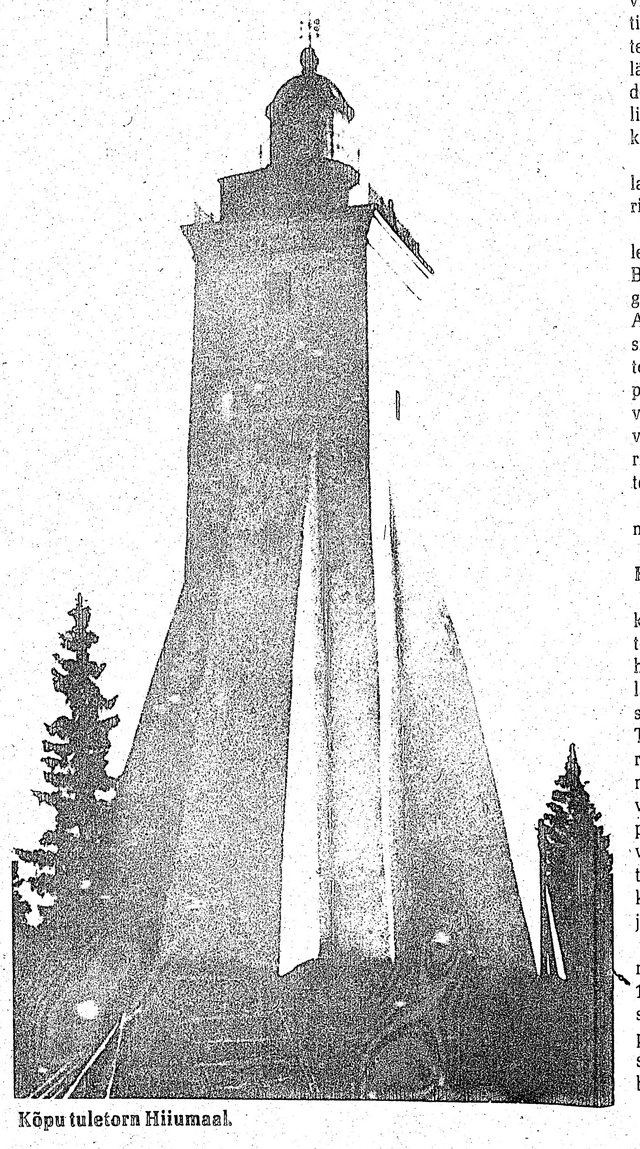

Kõpu tuletorn Hiiumaal.

Mõisal oli veel kaks eraldi hoonet, kus olid ametimeeste (valitseja, kirjutaja) ja teenijaskonna eluruumid.

Ungru krahv oli mitmekülgne mees. Tal olid ka suured rannaõigused, mida ta osavalt ära kasutas.

Ungru krahvi ainetel on ilmunud enam kui 20 raamatut eesti, saksa, inglise, prantsuse ja ungari keeles. Juba aastal 1804 ilmus Saksamaal Johannes Karl Haken'i jutustus: „Randlased", mis anti välja eesti keeles aastal 1884. Frantz Hoffman kirjutas aastal 1854 „Trau schau wem?". Ungari autor Michal Jokai kirjutas roomani „Hiiu tuletorn", mis ilmus eesti keeles aastal 1937. M.J. Eisen kirjutas „Hiiu Ungruga". Villem Ridala kirjutas „Ungru krahv" ja „Näckmansgrund".

Krahv Otto Reinhold Ludvig-Ungern-Sternberg suri Tobolskis 2. augustil 1811, 67 aasta vanuses.

KÄRDLA

Hiiumaa suurim keskus oli Kärdla. Seda nime mainitakse esmakordselt 22. märtsil aastal 1470, millal Ordumeister Johan Wolthus von Herse andis Kärdla talupoegadele (kes olid rootslased) vabaduse.

„Kärdla" nimi on rootsi päritoluga („Kärrdalen" = soo-org) ja seal oli rootsi küla.

Krahv Ungern-Sternbergi pojad, Konstantin ja Eduard, ehitasid Kärdlasse kalevivabriku, mis oli tolle aja (1829) suurem tekstiiltööstus Eestis, kõrgemal tasemel kui Narva Kreenholm.

Tööstuses tehti kaleviriiet lambavillast, mis kraasiti, heietati ja kedrati lõngaks. Kangurid kudusid lõnga telgedel riideks. Kalevi-riidele pandi läige peale, värviti, kuivatati ja saadeti „schäär-saali", kus anti viimane lihv. Valmiskaubaks olid ülikonna-, kleidi- ja mantliriie ja vooditekid.

Kärdlas oli sadam suurtele kaubalaevadele, mis viisid hea kvaliteediga riiet välismaale.

Aastal 1909 ehitati Kärdla lähedale kunstsiidi tööstus, mille omaja oli Belgia aktsiaselts „Viscosa". — Alguses kavatseti see tööstus rajada Aasovi mere äärde (Ukrainas), kuid siis leiti, et Hiiu saarel on küllaldaselt toorainet metsas, odav mere-transport ja soodsad võimalused mageda vee saamiseks. Ehitustöödega jõuti valmis aastal 1914 ja kunstsiidi vabrik andis valja proovitöö, mille kvaliteet hinnati heaks.

Tööstus hävis aga Esimese maailmasõja ajal tules.

KLAASIVABRIK

350 aastat tagasi oli seal ka „Hüti" klaasivabrik, mis oli esimene klaasitööstus Eestis. Klaasitööstuse asukoha valikul peeti tähtsaks Stokholmi lähedust ja head toormaterjali. Klaasivabrik töötas aastatel 1622-1644. Tol ajal kuulus Hiiu saar Rootsi kindrarile, Jakob De La Gardie'le. Hilisemate väljakaevamiste leiud tõendavad, et seal valmistasti aknaklaasi, pudeleid, joogi ja apteeginõusid ja ka värvilist klaasi. Vabrikus valmistatud klaasides heiastub feodaalaegse kunsti omapära; selles leidus Rootsi ja Veneetsia meistrite loomingut.

Pühalepa kirik on Hiiusaare vanem kirik, ehitatud gooti stiilis aastal 1500-1600. Kiriku kantsel on barokk-stiilis, aastast 1636. Seal on ka inimpea kujuga raidkivi. Kiriku kabelisse on paigutatud Rootsi aadliku Ebba Margareta Steinbock'i sarkofaag.

EDUARD KASK

VÄGA KALLIST ABIKAASAT, EMA, VANAEMA JA VANAVANAEMA

LYDIA TURVE't

neiuna REINVALD
sündinud 6. märtsil 1908 Peterburgis
surnud 14. augustil 1986 Torontos

mälestavad jällenägemise lootuses

abikaasa ALFRED
tütred: AILI, MARIS ja LILJA perekondadega
õde FRIDA KORJUS perekonnaga
vend RUBEN REINVALD perekonnaga Eestis

Siit lahkuda ja olla Kristuse juures, sest see on kaugelt palju parem.
Fil. 1:23

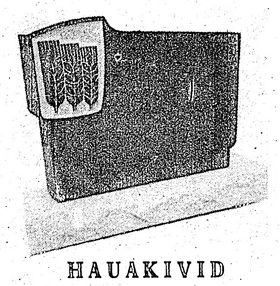

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto, M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147

KALLIST ÕE- JA TÄDIMEEST

EVALD KRUUS'i

surnud 6. augustil 1986 Tartus

mälestavad leinas

EVA ZERNASK ja POEG perekonnaga

KIRIKLIKKE TEATEID

„MEIE ELU"
laupäeviti suletud juuni, juuli ja augusti kuudel.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont. M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 24. aug. kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS

Pühapäeval, 31. aug. pika nädalalõpu tõttu JUMALATEENISTUST ei ole.

Pühapäeval, 7. sept. SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUS Mt. Pleasant kalmistul kell 3 p.l. ja York kalmistul kivialtari juures kell 5 p.l. Muusikalises osas Estonia orkester.

ÕPETAJA SUVISED KÕNETUNNID: neljapäeviti 6–8 õhtul.

KIRIKU KANTSELEI AVATUD: neljapäeviti 2–6 õhtul.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto, Ontario M4P 2L1
Praost Andres Taul. Tel.483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 24. augustil kell 11 hommikul. Teenib õp. A. Taul.

JUMALATENISTUS pühapäeval, 31. augustil kell 11 hommikul. Teenib õp. A. Taul.

Õp. Heinsoo on puhkusel 13. augustil kuni 3. septembrini.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeviti kl. 9.30-12 hommikul ja neljapäeviti kl. 6-8 õhtul, muul ajal telefoni teel.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.-6 õ.; neljapäeviti kl. 12-3 p.l. Kiriku kantseleitunde ei ole 26. augustil.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough Ontario
Tel. 698-7977 või 766-7853
kantseleis 921-9417

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 24. augustil kell 5 p.l.

Septembris alates on JUMALATEENISTUSED endiselt 1., 3. ja 5. pühapäeval kell 1:30 p.l.

Õpetaja viibib suvekuudel aegajalt maal ja on kättesaadav vajaduse korral ka telefoniga 1-519-371-0068.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 24. augustil kell 11 h. JUMALATEENISTUS Hõbe talus (Hwy. 48 & Royal Beach Rd.)

Õpetaja viibib puhkusel 8-22. augustini. Vajaduse puhul asendavad teda õp. U. Petersoo ja õp. O. Gnadenteich.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres., Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Laupäeval, 23. aug. kell 4 p.l. VABAÕHU JUMALATEENISTUS Hõbe talus Royal Beaches. Teenivad Aldor ja Allan Laur. Laulavad „Laurid".

Pühapäeval, 24. aug. kell 11 h. ingliskeelne jumalateenistus. Kõneleb Kevin Hurford. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Aldor ja Allan Laur. Laulavad „Laurid". (Buss Eesti Kodust kell 2:15 p.l. Kell 7 õ. JUMALATEENISTUS "Ehatares" sõnas ja laulus. Teenivad Laurid.

Pühapäeval, 31. aug. kell 11 h. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Kell 3 p.l. MISSIONI JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Solist Rael Laur. Missioniohver. (Buss Eesti Kodust kell 2:15 p.l.)

TORONTO EESTI S.P. ADVENTKOGUDUS
804 Broadview Ave.
(Allmaaraudtee vastas, Eesti Maja poole)
Tel. 626-3417

Laupäeval, 23. augustil kell 9:30 h. PIIBLITUND Johannese evangeeliumi aineil. Kell 11 h. JUTLUS. Kõik teretulnud!

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Kolmapäeval, 20. augustil kell 6 õhtul PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 24. augustil kell 11 hm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 27. augustil PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 31. augustil JUMALA-TEENISTUS. Teenib Å. Ehasoo.

Pühapäeval, 7. sept. JUMALATEENISTUS ISSANDALAUAGA. Teenib E. Saraoja.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3—3.30 p.l.

Pühapäeval, 24. aug. kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid. Medride dueti laul.

VANCOUVERI EELK PEETRI KOGUDUS
6520 Oak St.
(49th & Oak St. nurgal)
Vancouver, B.C. V6P 3Z7
Koguduse õp. Thomas Vaga
Kantselei tel. 263-1802
Kirikla tel. 263-4527

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30 hommikul. TERE TULEMAST!

KALLIST, UNUSTAMATA HEAD EMA JA VANAEMA

MARIE KUBJA't

sündinud 2. aprillil 1914 Saaremaal
surnud 9. augustil 1986 Torontos

mälestavad sügavas leinas

„Kas ema südant tunned sa,
nii kindel, truu ja muutmata . . ."
Puhka rahus,
kallis emakene!

tütar HELVI ja KALJU VIITBERG, laste ENDEL LIIA'ga Rootsis
tütar VILVE ja RAIMO LOO, laste TOOMAS ja RAIMO jr-ga Torontos
tütar ELLEN ja FRANK ZERBE, laste MONICA ja LYNDA'ga Torontos

---

ARMAST ABIKAASAT

HEINO VIIDING'ut

sündinud 14. juulil 1918 Tõrvas
surnud 13. augustil 1986 Torontos

leinab

VALVE

KALLIST KOOLIVENDA JA SÕPRA

HEINO VIIDING'ut

mälestavad leinas

IDA
LYA
VICTOR
HILDA
BORIS

LUGUPEETUD JA ARMAST KLUBI LIIGET

MARIE KUBJA't

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

ARMAST

ALFRED LILLEORG'u

mälestavad kurbuses

KAAREL ja VALVE TALI
JOOSEP ja ERIKA KIIK

LAHKUS IGAVIKKU MEIE KAUAAEGNE JUHATUSE LIIGE

HEINO VIIDING

surnud 13. augustil 1986

mälestab ja avaldab sügavat kaastunnet leinavale lesele

TORONTO EESTI ÕNGITSEJATE JA JAHIMEESTE KLUBI

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

VOLDEMAR BRUN'i

surnud 11. augustil 1986 National City, Californias

mälestavad

ERIKA ja PAUL LEITHAMMEL Montrealis

PUHKA RAHUS KALLIS

ELITA VAHTRA

HILDA H. KUHLBERG
ELLEN ja HANS MERET
ILME ja HANS SEPP perekondadega

ELITA VAHTRA't

leinavad

EDUARD LOO abikaasaga
HJALMAR PARISVA abikaasaga

Südamlik kaastunne abikaasa KARL VAHTRA'le
ja poja ANDRUS'ele

KALLIST KAUAAEGSET SÕPRA

HANS KUKK'e

mälestavad

NADJA ja ALEX MURUNURM

LUGUPEETUD JA ARMAST KLUBI LIIGET

ELITA VAHTRA't

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

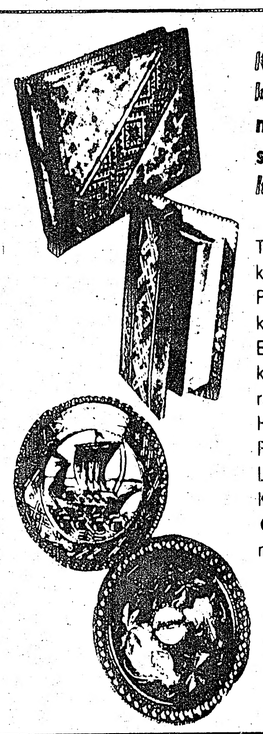

Külastage „MEIE ELU"
kus leiate
mitmesuguseid
sobivaid
kinkeesemeid

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) ● EESTI LIPUD (suured) ● EESTI MAAKAARDID ● MAALID ● SEEBID ● KREEMID „Kamill" ● „RAKUDA" masseerijad ● POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

ARMAST SUGULAST

VOLLY't

mälestab leinas

perekond VÄÄR

SURMA LÄBI LAHKUNUD ENDIST SELTSI LIIGET

ERVIN SERGO't

mälestavad leinas

EESTI SELTS „SIDE" JUHATUS
ja LIIKMESKOND Winnipegis

Südamlik kaastunne ILME PURJE'le perekonnaga
tema oma

AINO TAUDEN'i

kaotuse puhul

H. LATER & CO. LTD.
ja kaasteenistujad

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

●

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

VAIMULIKUST PERSPEKTIIVIST

Tänapäeva maailm on Jumala surnuks tunnistanud! Me oleme kõrvale heitnud Jumala ja Tema sõna! Inimene on tõstnud end kõrgemale Jumalast! Sellepeale vaatamata ütleb Piibel:

„Tema halastus kestab põlvest põlve neile, kes Teda kordavad . . . näljased on ta täitnud heade andidega, aga rikkad (vaimulikult) tühjalt minema saatnud." Luuka 1:50-54

Meie Elu

ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen .... 141 Danforth Ave.
The Finnish Place ..... 5463 Yonge St.
Viking Foods ..... 133 Laird Dr.
THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. ● Tellige ja lugege „MEIE ELU". ● Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. ● USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Agronoom Gustav Paloots

IN MEMORIAM

Agr. Gustav Paloots lahkus meie keskelt 2. augustil. 7. augustil toimus Vana-Andrese kirikus Torontos leinateenistus ning 8. augustil matus Hamiltonis Woodlawn kalmistul.

Ta sündis 24. märtsil 1904 Võrumaal Kasaritsas Palgi talus. Vanematelt pärandas agr. Paloots suure armastuse ja huvi põllumehe elukutse vastu. Pärast Võru Poeglaste Gümnaasiumi lõpetamist viis tee Tartu Ülikooli Põllumajandusteaduskonda Agronoomia Osakonda. Diplomitööks ülikooli lõpetamisel oli Palgi talu organiseerimiskava, mida kaitses edukalt 1934.a. Lühemat aega töötas Põllumajanduslikus Raamatupidamise Talituses, sealt läks Räpina katsetalu juhataja töökohale, samal ajal õpetades Räpina Aianduskeskkoolis põllumajanduslikke aineid. Oli hiljem Hõreda ja Tori riigimõisade valitsejaks. Ka tegutses mitmesugustes erialastes ja seltskondlikes organisatsioonides.

1944.a. sügisel saabus väikeses paadis läbi tormide Rootsi koos abikaasa ja pojaga. Peagi leidis agr. Gustav Paloots tööd Kuninglikus Offeri Põllumajanduslikus katsejaamas rukki, kartuli ja heinaseemnete katsetel.

1949.a. detsembris asus koos perekonnaga Kanadasse. Esialgu töötades Leamingtonis aiamajanduses. 1951.a. sai tööd Lõuna-Ontarios Delhi Föderaalvalitsuse Katsejaamas tubaka katsetel. Siin edutatakse agr. G. Paloots katsetehnikuks. Tema poolt on aretatud tubakasordid Delhi 34, Yellow Golds, ja Delcrest 66. Eriti populaarne on Delhi 34. Eduka sordiaretuse töö tunnustuseks andis talle Föderaalvalitsuse Põllutööministeerium tunnustuskirja. 1953.a. Palootsad ostsid Delhi linna lähistele „Mulgi" talu, kus koos abikaasa Alma ja poja Aarega kasvatati spargeleid, köögivilju, lilli, tubakat, kartuleid jt. „Mulgil" pidasid eesti talu miljööstikus mitmed meie organisatsioonid suvepäevi. Siin olgu nimetatud Eesti Agronoomide Koondis Kanadas, korp! Rotalia, Londoni Eesti Selts jt.

1970.a. läks agr. Gustav Paloots pensionile, samal ajal loobudes mitmetest pakutud tubakaeriteadlase töökohtadest Aafrikas (Zambias) jm. Peagi kaotas oma abikaasa, oli „Mulgil" abiks pojal Aarel, kuni asus Suur-Torontos asuvasse eestlaste puhkekodusse Ehataresse. Puhkekodus abiellus Jenny Petersoo'ga. Ülikooli ajast alates kuulus lahkunu korp! Rotalia liikmeskonda.

Agr. Gustav Palootsa manalasse varisemisega kaotasime tubli eestlase, eritadlase ja agronoomi. Oma abivalmis ja sõbraliku iseloomuga leidis ta tunnustust oma tööalal ja arvukate sõprade keskel. Leinav abikaasa, poeg, sugulased, kaasvennad korp! Rotaliast, agronoomid, põllumehed, sõbrad, töökaaslased ja tuttavad mitmel maal ja mandril ütlevad Sulle puhka rahus hea eestlane ja tubli töömees. Mälestus Sinust elab edasi läbi aegade meie keskel.

E. KURIS

Eesti ema Inglismaal oma nelikutega, kelle nimed on Lydia, Tamara, Ivan ja Pier-Luigi. Ajalehtede andmetel Doris del Renzio kasutas „de vitro" meetodi andes elu neljale lapsele oktoobris 1985. Isa on 70-aastane kunstiajaloolane, kes arvab, et laste kodune keel on ingliskeel, kuigi perekonnas kasutatakse ka vene-, prantsuse- ja itaaliakeelseid väljendeid. Ta loodab aga ka, et ema õpetal lastele eestikeelt.

Mihael Pruul tantsib oma 100 aasta sünnipäeval tütre-tütre Lindaga Eesti Majas tema auks korraldatud peol. (Pikemalt järgmises „Meie Elus").

Baltlaste laevasõit

Noorematel eestlastel on teoksil baltlastele korraldada lõbus laevasõit „Pioneer Princessiga" Toronto sadamast pühap. 14. septembril kella 12.30 ja 5.00 p.l. vahel. Kaasa saab sõita ainult eelregistreerimisega Piret Kreemile. Puhvet ja tants. Toit kuulub sõiduhinna sisse.

OPTIKUD

RATAS OPTIK
465-6251
219 DANFORTH AVE., TORONTO
Suur valik parima kvaliteediga moodsaid raame. Kõik klaasiliigid saadaval. Täidame ka kodumaiseid retsepte — ÕIGESTI, ja soovikorral postitame.
Raamid $12.00—200.00.
KAASMAALASTELE 10% HINNAALANDUST

Jüri ja Tiina (sünd. Todo) Hansen'id London, Ont. pidasid oma kuldpulma kohalikus golfiklubis 9. aug. arvuka sugulaste, hõimlaste ja sõprade osavõtul. Pildil vasakult ees: pojad Mats ja Juhan, juubilarid Tiina ja Jüri, nende tütar Madli. Seisavad vasakult: Matsi lapsed Brett ja Kersti, abik. Christy, Juhani lapsed Karl ja Andrea, Madli ja Jaan Puhveli lapsed Markus, Andres ja Peeter, ning Jaan Puhvel.

Foto — A. Irs

Tori hobune

Raamatus „Horses of The World" („Maailma hobused"), mille autor Daphne Machin Goodall (Kirjastus: David & Charles: Newton Abbott; Inglismaal), mis loetleb ja kirjeldab ülevaatlikult hobuste tõuge, on ka üks eesti hobune „Toric horse", mis on arvatavasti „Tori hobune". On öeldud, et selle nimi olla enne olnud „Estonian Klepper" („Eesti Klepper") või „Double Klepper" („Kahekordne Klepper") ja et see olla väga hea ja tugev tööhobune.

Leheküljel 98 aga seisab, et Balti riikide peamised hobusetõud olevat „Viatka", „Pechora" ja „Zemaituka". (Mida ütlevad sellest väitest meie asjatundjad?)

Meie omapäraseimat hobusetõugu ei mainita raamatus üldse — see on „Saaremaa hobune", mis on väga vana hobusetõug. See on Soome hobuse sarnane, kuid veidi väiksem.

Soomele on antud raamatus kaks hobusetõugu, „Soome tööhobune" ja „Soome universaal-hobune" (sõjaväe ja ratsahobune), kes on heledakalised, ilusad hobused.

Muide, ka Lätile ja Leedule on raamatus antud kummalegi veel üks hobusetõug; „Leedu hobune" ja „Läti hobune", mis on üksteisele väga sarnased (nagu raamatus seisab) ja tunduvad olema, vähemalt fotodelt vaadates, enamvähem samat laadi hobused kui Tori hobune, kuigi veidi saledamad.

Tori („Toric") hobuse kirjeldus raamatus on: Karvalt kastanpruun või kõrb (punakaspruun), valge lauguga. Pea on keskmise suurusega; tugev kael, madal turi; lai ja tugev selg ja niudeö; lai rind; tugevad jalad; hästi erenenud liikmed ja kõvad kõõlused; keskmise suurusega valged kabjad.

Et Tori hobuse üks nimetustest on „Klepper", tähendab, et temas on Araabia hobuse ja ka Ardenni hobuse verd.

Ü.S.

NALJAD

„Kas on õigus, et kapitalistlikes riikides süüakse konnareisi?"

„On küll. Ja mis veel kõige hullem: nende eest tuleb ränka raha maksta."

„Kas tead uudist? Katusekatja Jäneste jäi auto alla."

„Isegi katusel pole enam auto eest kindel."

„Millega erineb Gorbatshovi diktatuur Stalini omast?"

„Stalini ajal oli viina rohkem ja see oli palju odavam."

Shotlane jalutab naisega vorstipulkast mööda. Naine ohkab:

„Kui hurmavalt need vorstid lõhnavad."

„Hea küll," vastab mees. „Siis patseerime veel korraks sealt mööda."

Majaproua uuele toatüdrukule:

„Aga üht pidage meeles: meie einestame hommikul kell kaheksa."

„Väga hea," vastab teenija ükskõikselt. „Kui mind kohal ei ole, võite julgesti peale hakata."

„Parteisekretär saadetakse püha Peetruse poolt põrgusse. Ta näeb kaht teetähist: paremal „Kapitalistlik" ja vasakul „Kommunistlik".

„Kogu elu ma elasin kommunistlikus ühiskonnas," mõtles ta. „Eks nüüd proovib ka kapitalismi."

Vaevalt paremale pöördunud, kuuleb ta ühe tuntud kommunisti häält:

„Vali kommunistlik põrgu, seltsimees. See on küll sama julm nagu kapitalistlik põrgu, aga mõnikord pole tangisid, teine kord langeb vool välja, siis pole sütt ja neljas kord pole ülemust kohal. Ja seetõttu on elu nagu taevas."

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 5 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

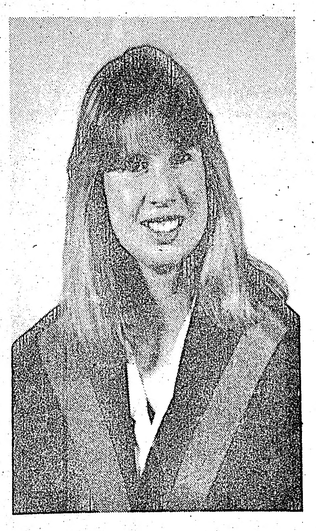

LIISA DOBEREINER

lõpetas Simon Fraser'i ülikooli Vancouveris detsembris, 1985.a. saavutades B.A. kraadi sotsioloogias ja antropoloogias. Liisa alustas õpinguid Torontos, lõpetades North Toronto Collegiate aastal 1979. Astus North Carolina ülikooli, kust siirdus Vancouveriss 1981. aastal ja jätkas õpinguid Simon Fraser'i ülikoolis. Töötab nüüd Briti Columbia Human Resources ministeeriumis. Liisa on sündinud 11. oktoobril, 1961.a. Akadeemiliselt kuulub korp. Filiae Patriae'sse.

Abiks perenaisele

Suviseid kergeid toite

Järgnevad toiduretseptid on kiireltvalmivate einete jaoks — et säilitada võimalikult rohkesti vaba aega suvele ja suvemõnudele.

LÕUNAMAINE KARTULIPUDER

Kuna kartulipudruks sobivad ületalvised kartulid paremini kui värsked, ja kuna talviseid enam ei ole müügil, siis seekord tarvitame kartulipudru pulbrit. Retsept on arvestatud 3-4 isikule. Valmistada vastavalt retseptile mis pakendil. Lisada 50 g võid, 1 peenelt ribastatud punane paprika, 10 viilustatud oliivi ja 1 hakitud küüslauguviil. Kloppida vahuliseks ja serveerida iseseisva einetoiduna juustu või singivõileivaga.

HEERINGA „TORT"

2-3 matjessheeringa fileedel lasta nõrguda ja lõigata pisikesteks tükkideks. Segada 3 dl hapukoorega, maitsestada hakitud sibulaga ja tilliga. Tõsta külma veega loputatud vormi ja panna sügavkülmetusse. Umbes 2-3 tunni pärast vormist väljalüüa serveerimisvaagnale ja kaunistada tomativiiludega. Serveerida külmlaua roana või ja krõbeda leivaga või kui Toiduainete Valitsus (Livsmedelsverket) „lubab", siis värskete ja korralikult pestud kartulitega.

On ka heaks suvitustoiduks — kui enne randa või „rohelisse" minekut teha valmis. Koju tagasijõudes umbes 20 minutit enne serveerimist võtta sügavkülmetusest välja.

HAUTIS RIISIGA

2-3 purusibulat puhastada liivast ja hästi loputada. Lõigata põiki ca 1 sm laiusteks tükkideks ja 2 sl võiga peagu pehmeks hautada. Maitsestada soolaga, pulbrispipraga, tomatpüreega ja 2-3 sl hapukoorega. 2-3 dl pikateralist riisi keeta vastavalt juhisele riisipakendil ja lasta nõrguda. Tõsta ühepaksuselt serveerimisvaagnale ja katta üleni hautisega. Peale raputada riivjuustu.

Täienduseks: purusibulate asemel võib tarvitada ka sibulaid. Toitu võib ka aegsasti valmis teha ja gratineerida enne serveerimist.

PEHMED KOOKUSKOOGID

Tavaliselt on kookuskoogid kõvavõitu. Need siin on pehmed ja muredad.

150 g võid vahustada 2 dl suhkruga (originaalretseptis on suhkrut 2,5 dl). Lisada ükshaaval ja vahustades 3 muna, siis 2 sl jahu, 1,5 sl vaniljesuhkrut ja 200 g kookushelbeid. Taigen tõsta paberist muffinvormidesse. 30 tükki küpsetada 15 min. 200 kraadis. Kooke võib ka sügavkülmutada. Ja kaunistada topsukese vahukoorega ja maasikaga.

ELLEN ROOSME (EPL)

Toeta allkirja andmisega vaatleja-staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO-s!

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

NÄDALA RISTSÕNAD

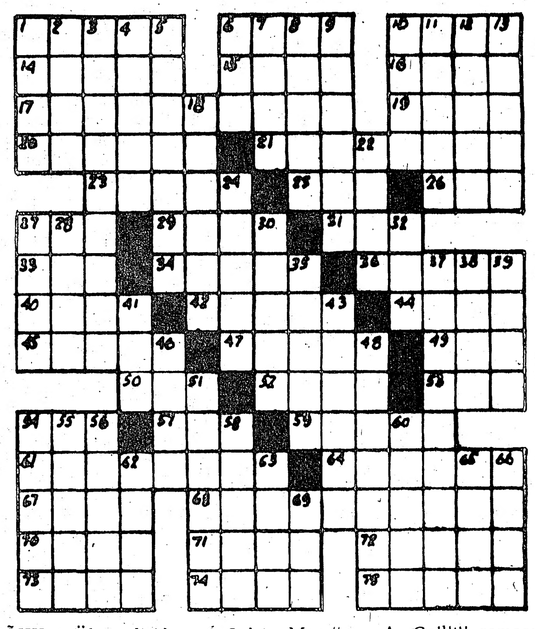

PÕIKI: 1. Üks endisi koos G. Sule'ga rahvusmeeskonda kuuluvaid odaheitjaid. 6. Kreeka sõjajumal. 10. Ühes auto osas. 14. Pealtallatava asja. 15. Vanuselt. 16. Ära võta omaks. 17. Tänav Tallinna Kalaranna kandis. 19. Pane juurde. 20. Väheldased puunõud — kasutati vanasti koduõlle mahutiteks. 21. Parandad majanduslikku seisundit mingis ettevõttes. 23. Üks ravimtaimi. 25. Ühe endise Tallina kutsekooli vormimütsil esinevad tähed. 26. Ennäe. 27. Ema...-olevat suurim maailmas. 29. Indiaani hõimu liige Peruus. 31. Sellekuupäeval. 33. Võttis midagi vastu. 34. Kukk — murdes. 36. Kaugel. 40. Ameerika naiskirjaniku Gerber'i eesnimi. 42. On mõninga asja kirjapanemiseks. 44. Õilis mõte. 45. Seda tarvitati väga vanasti koos tulerauaga tule süütamiseks. 47. Mitme spordi vahend. 49. Kahe saksa keele artikli omastav (genitiiv) käände. 50. Vot... — Venelase tihtipruugitav väljendus. 52. Rämps. 53. Ameerika mehe hüüdnimi. 54. „... Maria." 57. Üks saksa keele artikleid. 59. On ettenähtud kohas. 61 Kärmete, mitte aegaviitvate. 64. Helise teatud moel. 67. Neid kes alati oma nahka hoiavad. 68. Teatud villased riietusesemed väga külmal ajal. 70. Metallimuld. 71. Kergesti lagunev. 72. Sellele saab igaüks oma vanematele tänulik olla. 73. Üht vankri osa. 74. Üks vehklemismõõku. 75. Selline on iga jook.

PÜSTI: 1. Ühe endise Eesti naisorganisatsiooni rahvapärane hüüdnimi. 2. Üks talviseid sõidukeid. 3. Sibamine, lidumine. 4. Ühe kalapüügivahendi. Tulu või muid eeliseid toov. 6. Ilu... — silmale naudingut tekitav koht. 7. Väga väike pala. 8. Mehenimi. 9. Üks suuri metallitööriistu. 10. Vedele. 11. Rutt. 12. Õppus — väga vanas rahvakeeles. 13. Toimeta kellegi kaudu edasi. 18. Vastavalt kreeka mütoloogiale, olevat see noore mehe ideaalkuju. 22. „... Moor" — A. Gailit'i romaan. 24. Nurgamõõtmisvahend (maamõõtmisel). 27. Kohta. 28. Tee. 30. Veresoon — vanas rahvakeeles. 32. ... kinni — seisata. 35. Kotis — vanas rahvakeeles. 37. Laevadele hädaohtlikud kohad. 38. Üks põllutööriistu. 39. Lapik kala. 41. Üks merelinde. 43. Lebate. 46. Naise hüüdnimi. 48. Tuule või lõõtsaga puhutava tule hääle omadus. 51. Koht Ida-Tartumaal. 54. Lahti tegema. 55. Üks kurjategijaid. 56. Erk, ka mehenimi. 58. Juhtimiskeskus. 60. Tee jõule ja ..... — üks endisaegseid väheseid Eesti lööklauseid. 62. Ehi edevalt, tee ilusaks. 63. Üks Saksa suurjõgesid. 65. Sihvakas. 66. Üks ilmakaari. 69. Selle olemasoluta ei oleks elu.

(Koostanud E.V.)

(Lahendus järgmises lehes)

EELMISE NÄDALA RISTSÕNADE LAHENDUS:

PÕIKI: 1. Kale. 5. Sihik. 10. Hatt. 14. Oras. 15. Osale. 16. Avar. 17. Leek. 18. Eelis. 19. Lara. 20. Ennist. 22. East. 24. Ltn. 25. Uitas. 27. Siirius. 29. Kutsumus. 32. Die. 33. Edu. 34. Vares. 36. Relee. 40. Lasu. 42. Staar. 44. Kard. 45. Trein. 47. Staap. 49. Bra. 50. Dip. 52. Ilmajaam. 54. Vedamik. 58. Eales. 59. Aho. 60. Iile. 62. Saetav. 65. Higi. 67. Karta. 69. Kabe. 70. Emis. 71. Suura. 72. Imal. 73. Redu. 74. Essen. 75. Mari.

PÜSTI: 1. Kole. 2. Aren. 3. Laenutuse. 4. Eskiis. 5. Soetamas. 6. Ise. 7. Hale. 8. Ilias. 9. Kessid. 10. Hal. 11. Avali. 12. Tartu. 13. Trans. 21. Stuv. 23. Tiir. 26. Surts. 28. Reek. 29. Kelt. 30. Udar. 31. Seati. 35. Saale. 37. Labastama. 38. Erra. 39. Edam. 41. Uida. 43. Ramasaan. 46. Nimi. 48. Pala. 51. Piikse. 53. Jeekim. 54. Vaher. 55. Ehime. 56. Dogid. 57. Klaus. 61. Erus. 63. Abar. 64. Veli. 66. Isu. 68. Tre.